Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön Suomen valtuuskunnan kertomus

ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2002

osce

2002

K 1/2003 vp

EUROOPAN TURVALLISUUS- JA YHTEISTYÖJÄRJESTÖN SUOMEN VALTUUSKUNNAN KERTOMUS

ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2002

HELSINKI 2003

Kannen graafinen suunnittelu : EDITA
Kannen valokuva: ETYJ:n kuva-arkisto (OSCE Photo Archive), Wien
ISSN 1457-5418

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2003

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön
parlamentaarisen yleiskokouksen
Suomen valtuuskunta

EDUSKUNNALLE

Eduskunnan työjärjestyksen 10 §:n mukaisesti Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta antaa kunnioittaen eduskunnalle kertomuksen ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuoden 2002 istuntokaudella.

Helsingissä 23. tammikuuta 2003

Riitta Uosukainen

Gunilla Carlander

Sisällysluettelo

1 Tiivistelmä 7

2 ETYJ:n kokonaisorganisaatio ja parlamentaarisen yleiskokouksen rakenne 8

3 Suomi ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnassa 9

4 Parlamentaarisen yleiskokouksen kokoukset vuonna 2002 10
4.1 Vuoden 2002 talvi-istunto 10
4.2 Vuoden 2002 täysistunto 11

5 Parlamentaarisen yleiskokouksen operatiivinen toiminta 14
5.1 Valko-Venäjä-työryhmä 14
5.2 Moldova-työryhmä 15
5.3 Kosovo-työryhmä 16
5.4 Abhasia-työryhmä 16
5.5 Avoimuustyöryhmä 17
5.6 Välimeri 17
5.7. Yleiskokouksen erityisedustajat 18
5.8 Vaalitarkkailu 19
5.9. Kenttävierailut 20

6 Parlamentaarisen yleiskokouksen muu toiminta 22

LIITTEET

1 ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta vuonna 2002 23
2 ETYJ:n jäsenvaltiot 24
3 ETYJ:n kokonaisorganisaatio (kaavio) 25
4 ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen organisaatio (kaavio) 26
5 ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen ja komiteoiden puheenjohtajistot 27
6 ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen vuonna 2002 hyväksymät asiakirjat 28
7 ETYJ:n parlamentaarinen yleiskokous lyhyesti 59

1

Tiivistelmä

ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen toiminta on tiivistynyt vuonna 2002. Vuoden alussa järjestettiin ensimmäistä kertaa nk. talvi-istunto, jossa kansallisten valtuuskuntien kaikki jäsenet osallistuivat yleiskokouksen kolmen komitean kokouksiin. Vuoden täysistunnon lisäksi syksyllä järjestettiin pysyvän komitean kokous ja sen yhteydessä Välimeri-konferenssi. Yleiskokouksen ad hoc työryhmät ovat jatkaneet tiiviisti toimintaansa ja useita vierailuja ETYJ:n kenttätoimistoihin on toteutettu.

Yleiskokouksen ensisijaisena tehtävänä on seurata ja tukea ETYJ:n hallitustenvälistä toimintaa tuomalla siihen parlamentaarinen ulottuvuus. Lisääntyvän operatiivisen toiminnan myötä yleiskokouksen panos on myös monipuolistunut. Yleiskokouksen operatiivisella toiminnalla on nyt kolme muotoa: vaalitarkkailu, ad hoc työryhmät sekä vierailut ETYJ:n kenttätoimistoihin (ks. s. 14). Kaikissa toiminnoissa on korostunut yhteistyö sekä ETYJ:n muiden instituutioiden että muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa. Vaalitarkkailussa on lisäksi pyritty laajentamaan seurantaa varsinaista vaalipäivää edeltävinä päivinä sekä vaalien jälkeen. Vaalitarkkailun painopiste on edelleen parlamenttivaaleissa mutta tapauskohtaisesti yleiskokous seuraa myös presidentinvaaleja ja kansanäänestyksiä.

Maantieteellisesti operatiivinen toiminta on painottunut ETYJ-alueen itäisempään osaan ml. Keski-Aasia. Tämä selittyy osittain sillä, että tällä alueella esiintyy edelleenkin pitkään jatkuneita jäädytettyjä kriisejä sekä vuoden 2001 syyskuun terrorismi-iskujen vaikutuksella, joka on korostanut alueen strategista merkitystä koko Euroopan turvallisuuden kannalta.

Yleiskokouksen vuoden 2002 pääaihe oli odotetusti terrorismi maailmanlaajuisena uhkana. Aihetta käsiteltiin kolmen komitearaportin pohjalta sekä muutamassa lisäaiheessa.

Yleiskokouksen suhteissa järjestön ministerikomiteaan ei ole tapahtunut muodollista muutosta, mutta vuoropuhelu on selvästi tiivistynyt ja tietynlainen jännite hellittänyt. Kehitykseen on varmasti vaikuttanut yleiskokouksen ad hoc avoimuustyöryhmän toiminta Yhdysvallan valtuuskunnan puheenjohtajan johdolla sekä avoin keskustelu instituutioiden välisistä suhteista. Yleiskokous on useaan otteeseen vuoden aikana saanut raportteja sekä keskustellut ministerineuvoston edustajien kanssa koko järjestön toiminnasta ja resurssienjaosta. Myönteinen kehitys jatkunee, sillä marraskuussa 2002 aloitti toimintansa Wienissä yleiskokouksen erityisedustaja (suurlähettiläs), jonka toimenkuvaan kuuluu vuoropuhelun ja yhteistoiminnan kehittäminen.

Suomi on jälleen vuonna 2002 ollut näkyvästi esillä yleiskokouksen toiminnassa. Valtuuskunnan jäsenillä on useita pysyviä luottamustehtäviä ja he ovat toimineet eri valtuuskuntien vetäjinä (ks. s. 9).

Sekä EU:n että NATO:n laajentumisprosessit ovat edenneet konkreettisesti vuoden aikana. Näiden järjestöjen laajentumisella tulee olemaan merkitystä ETYJ:n toiminnan kannalta. Yleiskokous valitsee helmikuussa 2003 vuoden 2003 istunnon pääaiheen, joka todennäköisesti liittyy ETYJ:n asemaan kansainvälisessä järjestökentässä tulevaisuudessa NATO:n ja EU:n laajentumisen jälkeen.

2

ETYJ:n kokonaisorganisaatio ja parlamentaarisen yleiskokouksen rakenne

Parlamentaarisen yleiskokouksen päätöksiä tekevät toimielimet ovat täysistunto, puheenjohtajisto ja pysyvä komitea. Näiden toimielinten jäsenet on määritelty säännöissä.

Täysistuntoon *(Annual Session of the Assembly)* osallistuvat kansallisten valtuuskuntien jäsenet (Suomesta kuusi kansanedustajaa). Täysistunto hyväksyy vuoden pääloppuasiakirjan (*Declaration)*, joka muodostuu useista päätöslauselmista. Päätöslauselmat valmistellaan kolmessa komiteassa (poliittinen ja turvallisuusasiainkomitea, talous-, tiede-, teknologia- ja ympäristökomitea sekä demokratia-, ihmisoikeus- ja humanitaaristen kysymysten komitea).

Yleiskokouksen toimintaa johtaa presidentti (puheenjohtaja/puhemies), joka valitaan täysistunnon yhteydessä vuodeksi kerrallaan. Presidentit on yleensä valittu uudelleen kerran eli heidän toimikautensa on kaksi vuotta. Heinäkuussa 2002 päättyi Adrian Severinin toimikausi ja hänen tilalleen yleiskokous valitsi *Bruce George*n (Iso-Britannia). Yleiskokouksen yhdeksän varapresidenttiä valitaan kolmeksi vuodeksi siten, että vuosittain valitaan kolme uutta varapresidenttiä.

Yleiskokouksen puheenjohtajisto (*Bureau)* koostuu yleiskokouksen presidentistä, yhdeksästä varapresidentistä (Suomesta *Kimmo Kiljunen*) sekä varainhoitajasta, ja kokoontuu yleensä pari kertaa vuodessa. Laajennetun puheenjohtajiston (*Expanded Bureau)* kokouksiin keväällä osallistuvat lisäksi kolmen komitean puheenjohtajiston jäsenet.

Puheenjohtajisto on kokoontunut laajennetussa kokoonpanossa huhtikuussa sekä joulukuussa 2002 ministerineuvoston yhteydessä Portossa.

Pysyvän komitean kokouksiin (*Standing Committee)* osallistuvat valtuuskuntien puheenjohtajat sekä komiteoiden puheenjohtajistojen jäsenet eli Suomesta vuonna 2002 puhemies *Riitta Uosukainen* ja yleiskokouksen varapresidentti *Kimmo Kiljunen*. Yleiskokouksen presidentti on esittänyt pysyvän kutsun *Paula Kokkoselle* osallistua pysyvän komitean kokouksiin tämän tultua valituksi yleiskokouksen tasa-arvoerikoisedustajaksi helmikuussa 2002.

Pysyvän komitean tehtävänä on valmistella vuoden täysistuntoa sekä toimia yleiskokouksen nimissä istuntojen välisenä aikana. Pysyvä komitea voi hyväksyä päätöslauselmia sekä perustaa ad hoc työryhmiä ja nimetä erityisedustajia (ks. s. 14).

Pysyvä komitea hyväksyy yleiskokouksen talousarvion yleensä heinäkuussa. Yleiskokouksen budjetti koostuu kansallisten parlamenttien maksettavista jäsenosuuksista, jotka määräytyvät maan BKT:n ja asukasluvun mukaan. ETYJ:n yleiskokous päättää siis itsenäisesti omasta budjetistaan. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että EN:n yleiskokouksen budjetin kokonaismäärästä päättää EN:n ministerikomitea. Yleiskokouksen budjettivuosi alkaa lokakuussa ja päättyy seuraavan vuoden syyskuun lopussa. Yleiskokouksen vuoden 2002–2003 koko budjetin loppusumma on 2 120 025 euroa, ja Suomen osuus siitä 2.05% eli 43 461 euroa. Suurimat maksuosuudet ovat 9,1 % (mm. Iso-Britannia, Ranska, Saksa, Italia) ja pienimmät 0,11 % (mm. Armenia, Azerbaijan, Georgia ja Turkmenistan).

Pysyvä komitea on vuonna 2002 kokoontunut kolme kertaa (helmikuussa, heinäkuussa ja lokakuussa).

Yleiskokouksen presidentti ja puheenjohtajisto pitää yhteyksiä ja tarvittaessa järjestää yhteiskokouksia muiden parlamentaarikkoelinten kanssa (kuten EN:n yleiskokous, Euroopan parlamentti, IVY-maiden yleiskokous).

Yhteisenä keskusteluaiheena IVY-maiden kanssa on kertomusvuonna ollut terrorismin vastainen toiminta.

3

Suomi ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnassa

Suomen ETYJ-valtuuskunnan kokoonpanossa ei ole kertomusvuonna tapahtunut muutoksia. Valtuuskunta valittiin vuonna 1999 koko vaalikaudeksi. Valtuuskuntaa johtaa eduskunnan puhemies Riitta Uosukainen. Varapuheenjohtajana toimii Kimmo Kiljunen (sd) ja muut varsinaiset jäsenet ovat Liisa Hyssälä (k), Katja Syvärinen (vas), Gunnar Jansson (r) ja Anni Sinnemäki (vihr). Varajäseninä toimivat Saara Karhu (sd), Petri Neittaanmäki (k), Mirja Ryynänen (k), Paula Kokkonen (kok), Veijo Puhjo (vas) ja Leea Hiltunen (kd).

Valtuuskunta on osallistunut kaikkiin sääntömääräisiin kokouksiin sekä ottanut aktiivisti osaa yleiskokouksen ad hoc toimintoihin kuten vaalitarkkailuun ja työryhmiin. Suomen valtuuskunnan jäsenillä on useita merkittäviä luottamustehtäviä.

Kimmo Kiljunen valittiin vuonna 2001 yleiskokouksen varapresidentiksi (toimikausi kolme vuotta) ja hän on jatkanut Moldova työryhmän puheenjohtajana. Kiljunen on edustanut yleiskokousta ETYJ:n ihmisoikeuskonferenssissa (*OSCE Human Dimension Implementation Meeting)* syyskuussa 2002 Varsovassa sekä johtanut kansainvälistä vaalitarkkailuvaltuuskuntaa Makedoniassa syyskuussa 2002.

Paula Kokkonen valittiin helmikuussa 2002 yleiskokouksen tasa-arvovaltuutetuksi (*Special Gender Representative)* ja on osallistunut Abhasiatyöryhmän toimintaan. Kokkonen johti yleiskokouksen valtuuskuntaa, joka vieraili ETYJ:n toimipisteessä Bishkekissä, Kirgisiassa. Hän on toiminut toista vuotta yleiskokouksen konservatiiviryhmän puheenjohtajana. Poliittisilla ryhmillä ei ole virallista asemaa yleiskokouksessa, mutta niissä pohditaan mm. erilaisia vaalikysymyksiä.

Syyskuussa 2002 Itämeren maiden demokratiavaltuutettu Helle Degn (ETYJ:n yleiskokouksen entinen presidentti) vieraili eduskunnassa tavaten puhemies Riitta Uosukaisen ja varapuheenjohtaja Kimmo Kiljusen.

Valtuuskunta on pitänyt yhteyttä Suomen pysyvään edustustoon ETYJ:ssä Wienissä sekä ulkoasiainministeriöön. Helmikuussa valtuuskunta sai selostuksen ETYJ:n toiminnasta erityisesti Suomen näkökulmasta tarkasteltuna Suomen ETYJ:n edustuston edustajilta suurlähettiläs Pekka Kujasalon johdolla.

Valtuuskunta osallistui vuotuiseen tiedotustilaisuuteen ETYJ:n, Länsi-Euroopan liiton ja NATO:n toiminnasta yhdessä ulkoasiainministeriön edustajien kanssa toukokuussa 2002.

Lehdistön edustajat ovat seuranneet kertomusvuonna lähinnä vuoden täysistuntoa ja talviistuntoa.

4

Parlamentaarisen yleiskokouksen kokoukset vuonna 2002

4.1 Vuoden 2002 talvi-istunto

ETYJ:n parlamentaarinen yleiskokous kokoontuu sääntöjen mukaan ainoastaan kerran vuodessa (heinäkuussa). Yleisistuntojen pitkät välit ovat kuitenkin vaikeuttaneet pitkäjänteistä työtä. Vuonna 2001 päätettiin lisätä yleiskokouksen kokouskalenteriin helmikuussa pidettävä nk. talvi-istunto. ETYJ:n talvi-istunto on käytännössä kolme eri kokousta, jotka järjestetään peräkkäin eli pysyvän komitean kokous, yleiskokouksen kolmen komitean erilliskokoukset sekä näiden komiteoiden yhteinen kokous (*joint session).* Talvi-istunnon tavoitteena on parantaa yhteydenpitoa järjestön hallitustenvälisen sektorin kanssa ja päätösten seurantaa sekä valmistella vuoden pääistuntoa.

Vuoden 2002 talvi-istunto järjestettiin 21. ja 22.2.2002 Wienissä. Sekä komiteakokouksissa että yhteisistunnossa käytiin alustuspuheenvuorojen jälkeen keskustelua ETYJ:n nykytilasta, ongelmista ja alueellisista haasteista. Tältä osin voi todeta, että talvi-istunnon ensisijaiset tavoitteet onnistuivat hyvin.

Ensimmäiseen talvi-istuntoon osallistuivat Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja puhemies Riitta Uosukainen, varapuheenjohtaja Kimmo Kiljunen sekä Liisa Hyssälä, Paula Kokkonen, Mirja Ryynänen ja Leea Hiltunen.

Pysyvän komitean kokouksessa kuultiin presidentti Severinin selostus mm. ETYJ:n ministerineuvoston kokouksesta joulukuussa 2001 Bukarestissa ja muusta toiminnasta sekä päätettiin Berliinin vuoden 2002 täysistunnon pääteemasta (terrorismi globaalina haasteena). Yleiskokouksen työryhmät raportoivat myös toiminnastaan.

Yleiskokouksen kolme komiteaa kokoontui siis nyt ensimmäistä kertaa täysistunnon ulkopuolella Wienissä. Näiden kokousten tavoitteena oli käydä keskustelua ETYJ:n asiantuntijoiden kanssa kunkin osa-alueen osalta sekä antaa evästystä komiteoiden raportoijille, jotka valmistelevat raporttia vuoden pääaiheesta.

Liisa Hyssälä esitti puheenvuorossaan talouskomiteassa muutamia huomioita vuoden pääteemasta talouskomitean näkökulmasta. Hän korosti, että terrorismi on laaja-alainen ongelma, jonka käsittelyä ei voi rajoittaa tiettyyn komiteaan, vaan ongelmaa on tarkasteltava eri näkökulmista. Talouskomitean raporttiosuudessa olisi hyvä pohtia ongelman taloudellisia ja ympäristöulottuvuuksia – sekä syitä että seurauksia. Koska parlamenttien ensisijaisena tehtävänä on säätää lakeja, niiden olisi entistä tarkemmin huomioitava yhteisesti hyväksytyt kansainväliset periaatteet ja normit esim. korruption vastaisista toimista sekä huumekaupan, ihmiskaupan ja rahanpesun torjumisesta.

Demokratia- ja ihmisoikeuskomiteassa käytiin vilkasta keskustelua ODIHR:n päällikön Gerard Stoudmannin, mediavaltuutetun Freimut Duwen sekä yleiskokouksen uuden tasa-arvoedustajan *Paula Kokkosen* alustusten pohjalta (ks. s.18).

Yhteisistunnon (*Joint session)* pääpuhujia olivat puheenjohtajamaan Portugalin ulkoministeri Jaime de Gama sekä ETYJ:n pääsihteeri Jan Kubis. Presidentti Severin nimesi *Paula Kokkosen* yleiskokouksen ensimmäiseksi *tasa-arvoedustajaksi.* Kokkonen kertoi mandaatistaan sekä toimintasuunnitelmastaan ja sai paljon kannustusta ja onnitteluja tehtävän johdosta. *Puhemies Uosukainen* korosti puheenvuorossaan, että tasa-arvoasioiden käsittely sopisi parhaiten tulevaisuudessa täysistunnon yhteyteen.

Mirja Ryynänen otti esille terrorismin moninaiset syyt ja korosti kulttuurien- ja uskontojen välisen yhteistyön ennaltaehkäisevää merkitystä. Keskinäistä ymmärrystä ja suvaitsevaisuutta on parannettava, ja tällöin nuorten tulisi olla eräs

kohderyhmä. Terrorismin uhka on suuri haaste koulutus- ja mediasektoreille.

4.2 Vuoden 2002 täysistunto

ETYJ:n yleiskokous kokoontui täysistuntoon 6.–10. heinäkuuta 2002 Berliinissä. Suomen valtuuskuntaa johti puhemies *Riitta Uosukainen*; valtuuskunnan muut jäsenet olivat *Kimmo Kiljunen* (poliittinen komitea), *Liisa Hyssälä* (talous-, ympäristö- ja teknologiakomitea), *Paula Kokkonen* (demokratia-, ihmisoikeus- ja humanitaaristen kysymysten komitea), *Katja Syvärinen* (demokratia-, ihmisoikeus- ja humanitaaristen kysymysten komitea) ja *Anni Sinnemäki* (poliittinen komitea).

Täysistuntoviikon alussa pysyvä komitea vahvisti yleisistunnon esityslistan sekä hyväksyi ehdotukset istunnon lisäaiheista. Yleiskeskustelu vuoden pääaiheesta sekä lisäaiheista käytiin ensin kolmessa komiteassa, jonka jälkeen aiheista äänestettiin lopullisesti täysistunnossa.

Varsinaisten sääntöjen mukaisten kokousten lisäksi useat ad hoc työryhmistä järjestivät omia kokouksiaan.

Yleiskokouksen täysistunnossa käydään ensin yleiskeskustelu (*general debate)*, jonka jälkeen äänestetään loppuasiakirjasta. Esityslistan viimeinen asiakohta on yleiskokouksen presidentin ja kolmen varapresidentin valinta. Yleiskokous valitsi uudeksi presidentiksi Bruce Georgen Iso-Britanniasta (ks. s. 30).

Puhemies Riitta Uosukainen esitti ensimmäisen puheenvuoron yleiskokouksen täysistunnossa.

Hän totesi aluksi, että yleinen suhtautuminen terrorismin vastaiseen toimintaan on vakavoitunut Yhdysvaltoihin kohdistuneiden terrori-iskujen jälkeen. Parlamentaarikoille terrorismi muodostaa hyvin moniulotteisen haasteen. Poikkeuksellisen merkittävä haaste se on siksi, että terroriteot ovat akuutti uhka demokratialle, oikeusvaltiokehitykselle ja ihmisoikeuksille. Nämä ovat arvoja, joiden puolustaminen kuuluu jokaisen parlamentin tehtäviin. Nämä ovat myös arvoja, jotka kuuluvat erottamattomasti ETYJ:n toimintaperiaatteisiin. Terrorismin vastainen toiminta on viime kädessä yhteistyötä rauhan ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi.

Suomi on painottanut kansainvälisen yhteistyön, kollektiivisen toiminnan, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen merkitystä terrorismin torjunnassa muun muassa demokratian ja ihmisoikeuksien edistämisen, hyvän hallinnon sekä köyhyyden poistamisen kautta. Näiden periaatteellisten toimien avulla voidaan terrorismin kasvualustaa ensin kaventaa ja myöhemmin tukahduttaa – on kysymys hyvissä ajoin vaikuttamisesta ja varautumisesta.

Hyvä hallinto, *good governance*, on myös avainasemassa terrorisminvastaisessa taistelussa. Hyvään hallintoon liittyy YK:n mukaan lainalaisuus, tehokkaat valtiolliset instituutiot, läpinäkyvyys, julkinen luottamus, ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja kansalaisten osallistumismahdollisuuksien takaaminen silloin, kun on kysymys heidän elämäänsä koskettavista päätöksistä. Hyvä hallinto ei siis ole käsitteenä tyhjentävä, vaan siihen liittyy hyvin periaatteellisia ja tärkeitä tavoitteita kansainvälisissä yhteyksissä. On olennaista, että varsinkin kehitysyhteistyösuhteissa painotetaan hyvän hallinnon peruselementtejä. Kansainvälisen yhteisön tehtävä ei ole helppo: tavoitteellinen terrorisminvastainen taistelu edellyttää poikkeuksellisen laajaa ja kokonaisvaltaista perspektiiviä. Tämän yhteistyön on valjastettava käyttöönsä kaikentasoiset instituutiot.

Kimmo Kiljunen otti omassa puheenvuorossaan aluksi esille suhteet ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen ja ministerineuvoston välillä. Hänen mielestään nyt on aika viimeistellä yleiskokouksen ja ministerikomitean välistä yhteistä yhteistyöasiakirjaa (*memorandum of understanding).*

Viitaten poliittisessa komiteassa esillä oleviin aiheisiin Kiljunen ilmaisi vakavan huolensa lisääntyvästä ihmiskauppasta, joka on saanut erityisen huolestuttavat mittasuhteet mm. Moldovassa. Kyseessä on esimerkki orjuuden uudenlaisesta esiintymismuodosta, joka on ongelma sekä asianomaisille henkilöille että koko yhteiskunnallemme. Kansainvälisen yhteisön on nyt puututtava entistä tarmokkaammin tämän ilmiön torjumiseen, totesi Kiljunen lopuksi.

Jos terrorismin vastaisessa taistelussa menetämme ihmisoikeuksien kunnioittamisen, kansainvälinen yhteisö on hävinnyt taistelun, totesi aluksi *Anni Sinnemäki* yleiskokouksen puheenvuorossaan. Terrorismi ei ole koskaan perusteltua mutta pitkällä tähtäimellä on tärkeätä suojella kansalaisten perusoikeuksia, ml. sosiaalisia ja ta-

loudellisia oikeuksia. ETYJ:n on pidettävä kiinni laajasta turvallisuuskäsitteestään. Hän kehotti Yhdysvaltoja ratifioimaan kansainvälisen rikostuomioistuimen peruskirjan sekä Kioton ilmastosopimuksen. Sinnemäki esitti lopuksi tukensa ehdotukselle järjestää yhteiskonferenssi islamilaisten maiden konferenssin kanssa.

Paula Kokkosen puheenvuoro yleisistunnossa liittyi aiheeseen tasa-arvokysymysten esiin nostamisesta ETYJ:n yleiskokouksen täysistunnossa.

Liisa Hyssälä osallistui keskusteluun terrorismin torjunnasta talous-, ympäristö- ja teknologiakomiteassa. Hän pohti terrorismin perimmäisiä syitä ja tarvittavia toimenpiteitä. Maailmanlaajuinen eriarvoistuminen ja erilaiset kriisipesäkkeet toimivat sytytyslankoina ääri-ilmiöille. Tämän johdosta yhteiskunnallisen eriarvoisuuden ja ongelmien vähentämiseksi tehtävä työ heikentää tehokkaimmin terrorismin kasvualustaa. Tätä työtä varten YK:hon on perustettava turvallisuusneuvoston rinnalle kehitysneuvosto. Eräs keskeinen kansainvälisen yhteistyön muoto on luonnollisesti terroritekoihin syyllistyneiden saattaminen rikosoikeudelliseen vastuuseen. Mutta tässä kuten muussakin terrorismin vastaisessa taistelussa on huolehdittava ihmisoikeuksien kunnioittamisesta, totesi Hyssälä lopuksi.

Vuoden 2002 pääaihe oli odotetusti *terrorismin vastustaminen: 21.vuosisadan maailmanlaajuinen haaste.* Pääaihetta koskeva kolmiosainen päätöslauselma ja yhdeksän lisäaihetta muodostavat Berliinin loppuasiakirjan (*Berlin Declaration).* Kaksi lisäaihetta liittyi pääaiheeseen, mutta loput käsittelivät ETYJ-alueella esiintyviä konflikteja ja/tai ongelmia. Täten loppuasiakirja on jälleen kerran varsin laaja ja osittain aiheeltaan hajanainen (loppuasiakirja liitteenä 6). Yleiskokouksen kaikki kolme komiteaa korostavat kansainvälisen yhteistyön ja yhteistoiminnan merkityksen sekä kansainvälisen oikeuden kunnioittamista taistelussa terrorismia vastaan.

Poliittisen komitean valmistelema tekstiosuus on varsin laaja. Siinä todetaan aluksi, että yleiskokous tuomitsee terrorismin kaikki ilmenemismuodot. Terrorismin torjunnassa ja ehkäisemisessä on noudatettava kansainvälistä oikeutta ja kunnioitettava ihmisoikeuksia. Kansainvälistä yhteistyötä, ml. ennaltaehkäisevä toimintaa, on kehitettävä kaikkien asianmukaisten järjestöjen välillä. Eräänä esimerkkinä yleiskokous ehdottaa kansainvälisen konferenssin järjestämistä yhdessä islamilaisten maiden kansainvälisen järjestön kanssa. Päätöslauselma sisältää lisäksi useita toimenpide-ehdotuksia ETYJ:n ministerikomitealle ja jäsenmaiden hallituksille.

Yleiskokouksen talous-, tiede-, teknologia- ja ympäristökomitea korostaa päätöslauselmaosuudessaan, että terrorismi usein liittyy poliittisiin, taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin ongelmiin, joiden vaikutusta globalisaatio on voinut kärjistää. Kansainvälisen yhteisön on tajuttava, että köyhyys, työttömyys, lukutaidon puute ja kaikenlainen syrjintä ovat yhteiskunnallisen ja poliittisen levottomuuden tärkeimpiä syitä. Yleiskokous korostaa, että terrorismia ei voida torjua tai ehkäistä, ellei toiminnan rahoituslähteitä saada jäädytettyä. Siihenkin tarvitaan kansainvälistä yhteistyötä.

Yleiskokouksen demokratia- ja ihmisoikeuskomitea toteaa, että terrorismi on myös uhka demokratialle ja ihmisoikeuksille. Toisaalta paras suoja ja ennaltaehkäisevä keino ovat vahvat demokraattiset instituutiot ja toimintatavat. Yleiskokous korostaa ennaltaehkäisevien toimenpiteiden kuten koulutuksen, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien, kulttuurien välisen vuoropuhelun, uskonnollisen suvaitsevaisuuden ja avoimuuden merkitystä. Yleiskokous kehottaa lopuksi kaikkia jäsenmaita allekirjoittamaan kansainvälisen rikostuomioistuimen peruskirjan.

Lisäaiheita oli siis yhdeksän, joista kaksi täydensi kokouksen pääaihetta. *Paula Kokkosen* aloitteesta hyväksyttiin lisäaihe (1) *terrorismin vaikutuksesta naisiin* (ks. s. 18).

(2) *Ihmisoikeuksien kunnioittaminen terrorismin vastaisessa taistelussa* tuli esille useasti yleiskeskustelussa ja siitä hyväksyttiin myös päätöslauselma. Päätöslauselmassa korostetaan, että kaikkien toimenpiteiden, jotka tähtäävät terrorismin ehkäisemiseen ja vastustamiseen, tulee kunnioittaa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia. Ihmisoikeuksia ja vapauksia saisi rajoittaa ainoastaan äärimmäisissä poikkeustapauksissa ja väliaikaisesti. Yleiskokous muistuttaa myös, että epäinhimillinen, julma ja nöyryyttävä kohtelu on aina kiellettyä sekä paheksuu kaikenlaista muslimeihin kohdistuvaa muukalaisvihaa.

Poliittinen komitea sai valmisteltavaksi kolme lisäaihetta. Päätöslauselmassa *Valko-Venäjästä* (3)

yleiskokous ilmaisee vakavan huolestuneisuutensa tilanteesta Valko-Venäjällä, jossa mm. sananvapautta, lehdistön oikeuksia ja yhdistysvapautta on rajoitettu. Tekstissä viitataan vuoden 2001 vaaleihin, joita ei toimitettu kansainvälisten demokratiaperiaatteiden mukaisesti. Yleiskokous kehottaa Valko-Venäjän hallitusta ja poliittista johtoa kunnioittamaan ihmisoikeuksia ja perusvapauksia sekä toimimaan yhteistyössä ETYJ:n toimipisteen (AMG) kanssa, ja erityisesti myöntämään viisumit toimipisteen jäsenille (ks. myös s. 14).

Kimmo Kiljusen johtama työryhmä esitti yleiskokoukselle lisäaiheen (4) *Moldovasta*. Päätöslauselmatekstissä heijastuu tilanne heinäkuussa 2002. Siinä viitataan mm. hallitus- ja oppositiopuolueiden tulehtuneisiin suhteisiin ja kehotetaan toisaalta Moldovan hallitusta ja parlamenttia sekä Transdniestrian poliittista johtoa jatkamaan vuoropuhelua sekä Venäjää ja Ukrainaa jatkamaan välittäjätehtävässään. Päätöslauselmassa yleiskokous viittaa entistä selkeämmin Transdniestrian kriisin taloudelliseen ulottuvuuteen. Vallitsevan tilanteen jatkuminen hyödyttää järjestäytynyttä ja taloudellista rikollisuutta sekä salakuljetusta, ml. ihmiskauppaa. Yleiskokous kehottaa myös Venäjää kunnioittamaan vuoden 1999 Istanbulin huippukokouksen päätöstä vetää pois joukko-osastonsa vuoden 2002 loppuun mennessä.

Talouskomitea viimeisteli ehdotusta (5) päätöslauselmaksi *tilanteesta Kaakkois-Euroopassa*. Kaakkois-Eurooppa oli esillä myös edellisenä vuonna. Vuoden 2002 tekstissä viitataan alueen väkivaltaiseen lähimenneisyyteen ja annetaan tuki edessä oleville tärkeille ja vaikeille demokratiauudistuksille. Yleiskokous korostaa kansainvälisen yhteisön läsnäolon tärkeyttä mutta myös alueella toimivien kansalaisjärjestöjen ja kansalaisten aktiivisuuden merkitystä. Tekstissä viitataan ajankohtaiseen tilanteeseen mm., Bosnia ja Hertsegovinassa, Makedoniassa (parlamenttivaalit syyskuussa 2002), Kosovossa ja Jugoslaviassa yleensä sekä järjestäytyneen rikollisuuden, korruption ja ihmiskaupan ongelmiin alueella.

Demokratia ja humanitaaristen kysymysten komitea viimeisteli päätöslauselmatekstiä (6) *ihmiskaupasta*, joka tuli esille Ruotsin valtuuskunnan ehdotuksesta. Aiheesta hyväksyttiin päätöslauselma myös edellisenä vuonna. Uudessa tekstissä viitataan yleisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin, jotka liittyvät ihmiskaupan ja järjestäytyneen rikollisuuden lisääntymiseen: köyhyys, työttömyys, kaikenlainen syrjintä, epätasa-arvo, rasismi ja väkivalta. Erityisen huolestuttavaa on lasten ja ala-ikäisten lisääntyvä kauppa. Päätöslauselmassa viitataan lukuisiin kansainvälisiin aloitteisiin ja hankkeisiin ilmiön torjumiseksi, ja mm. kehotetaan jäsenmaita täydentämään ja/tai tarvittaessa muuttamaan kansallista lainsäädäntöä.

Päätöslauselmassa (7) *antisemitismistä ETYJ-alueella* todetaan, että ETYJ on järjestönä useaan otteeseen paheksunut antisemitismin ilmaisuja, mutta, että antisemitismin ilmaisuja edelleen esiintyy ja ne ovat eräillä alueilla lisääntyneet.

ETYJ, erityisesti ODIHR ja kansallisten vähemmistöjen valtuutettu, ovat pitkään pyrkineet edistämään romaanien oloja ja oikeuksia ETYJ-maissa. Päätöslauselma (8) *romaanien koulutusoloista* tuli esille Yhdysvaltain valtuuskunnan ehdotuksesta. Siinä korostetaan koulutuksen merkitystä sekä tarvetta kohentaa koulutustasoa mm. saamalla romaanilasten vanhemmat paremmin tietoiseksi koulutuksen merkityksestä. *Katja Syvärisen* esitti menestyksekkäästi komiteassa Suomen valtuuskunnan ehdotuksen lisätä tekstiin maininta Tasavallan Presidentin Tarja Halosen aloitteesta koskien eurooppalaista romaniedustustoa (*European Roma Forum)* .

Lopuksi yleiskokous hyväksyi (9) päätöslauselman *maamiinojen käytön*, varastoinnin, valmistuksen ja myynnin kieltämisestä. Yleiskokous kehottaa kaikkia jäsenmaita ratifioimaan Ottawan maamiinojen käytön kieltävän yleissopimuksen.

5

Parlamentaarisen yleiskokouksen operatiivinen toiminta

Yleiskokouksen perussäännössä (*Rule 2)* on määritelty yleiskokouksen toiminnan tavoitteet. Siinä todetaan mm., että yleiskokouksen tulee kehittää ja edistää konfliktien ennaltaehkäiseviä ja ratkaisumekanismeja sekä tukea jäsenmaiden demokraattisten instituutioiden toimintaa. Nämä säädökset antavat mahdollisuuden yleiskokouksen operatiiviselle toiminnalle, joka on jatkuvasti lisääntynyt ja monipuolistunut. Tässä tarkoituksessa yleiskokoukseen on perustettu ad hoc komiteoita, joiden toimenkuva on liittynyt määrätyn jäsenmaan kiistan ja ongelman ratkaisuun (Valko-Venäjä, Moldova, Abhasia, Kosovo). Yleiskokous on kuitenkin torjunut pyrkimykset perustaa alueellisia työryhmiä.

Yleiskokous on myös useamman vuoden ajan erikseen seurannut poliittista kehitystä *Keski-Aasia*ssa mutta tehtävää varten ei ole perustettu mitään varsinaista työryhmää. Yleiskokous on järjestänyt kokouksia ja vierailuja alueella, mm. vierailuja ETYJ:n kenttätoimistoihin *(field mission visits)*. Yleiskokouksen on pitkään valmistellut Keski-Aasia seminaaria (*Trans Asian Forum)* mutta hanke on lykkääntynyt kesäkuuhun 2003. Yleiskokouksen operatiiviseen toimintaan on myös kuulunut osallistuminen Kazakhstanin vaalilainsäädännön uudistamiseen.

Yleiskokouksen operatiiviseen toimintaan voitaneen lukea myös presidentin päätös nimetä yleiskokoukseen tasa-arvoerityisedustaja (*Special Representative on Gender Issues).* Tehtävän ensimmäiseksi haltijaksi nimitettiin helmikuussa 2002 *Paula Kokkonen*.

Yleiskokouksen ehkä pitkäaikaisin operatiivinen toiminta on ollut vaalitarkkailu.

5.1 Valko-Venäjä-työryhmä

Valko-Venäjä on ETYJ:n jäsenmaa, mutta Valko-Venäjä ei ole ollut edustettuna ETYJ:n parlamentaarisessa yleiskokouksessa vuodesta 1997 lähtien. Kiista liittyy Valko-Venäjän parlamenttivaaleihin vuonna 2000, jotka kansainvälisten tarkkailijoiden, ml. ETYJ:n yleiskokouksen, mielestä eivät täyttäneet vaatimuksia vapaista demokraattisista vaaleista. Jo ennen vuoden 2000 vaaleja yleiskokous perusti (vuonna 1998) oman Valko-Venäjä-työryhmän, jonka tehtävä on seurata poliittista kehitystä Valko-Venäjällä sekä pyrkiä vuoropuhelun avulla edistämään maan demokratisoitumista. Työryhmän toimintaa ja taustaa on selostettu edellisten vuosien toimintakertomuksissa. Työryhmä on toiminut läheisessä yhteistyössä ETYJ:n kenttätoimiston (*Advisory and Monitoring Board, AMG)* kanssa.

Yleiskokouksen työryhmän puheenjohtajana on vuonna 2002 toiminut Uta Zapf (Saksa) ja varapuheenjohtajana Ihor Ostach (Ukraina). Ryhmän muut jäsenet ovat Urban Ahlin (Ruotsi), Antonio Reis (Portugali) ja Helena Demakova (Latvia). Työryhmä vieraili Minskissä kaksi kertaa vuonna 2002: helmikuussa ja toukokuussa. Työryhmä tapasi hallituksen ja parlamentin edustajia sekä lehdistön edustajia ja kadonneiden henkilöiden omaisia.

Yleiskokouksen työryhmän tehtävänä ei ole ottaa kantaa Valko-Venäjän edustautumiseen ETYJ:n yleiskokouksessa. Tätä varten yleiskokouksen presidentti on tarvittaessa nimennyt erityisen valtakirja-työryhmän (*credentials committee),* jonka työskentelyyn on osallistunut *Paula Kokkonen*.

Edellisten vuosien tapaan pysyvä komitea on joutunut ottamaan kantaa Valko-Venäjän parlamentin valtuuskunnan osallistumiseen kokouksiin helmikuussa ja heinäkuussa 2002. Yleiskokouksen kanta on säilynyt entisellään eli yleiskokous ei ole hyväksynyt Valko-Venäjän parlamentin nimeämää valtuuskuntaa. Heinäkuussa USA:n

valtuuskunnan ehdotuksesta asian jatkokäsittely siirrettiin helmikuuhun 2003, jolloin pysyvä komitea joutuu seuraavan kerran ottamaan kantaa asiaan.

Valko-Venäjän edustajat ovat kuitenkin voineet seurata täysistuntoa heinäkuussa. Työryhmä järjesti heinäkuussa avoimen keskustelutilaisuuden Valko-Venäjän poliittisesta tilanteesta.

Työryhmän puheenjohtaja osallistui marraskuussa 2002 EU:n koordinaatiokokoukseen Brysselissä, jossa pohdittiin suhtautumista Valko-Venäjään.

Valko-Venäjän presidentti Lukashenko on ollut pitkään tyytymätön ETYJ:n kenttätoimiston (*Advisory and Monitoring Board)* toimintaan ja halunnut muuttaa sen mandaattia. Presidentin kritiikki voimistui vuoden 2002 alkupuolella. Keväällä 2002 ETYJ nimesi kenttätoimistolle uuden johtajan, mutta Valko-Venäjän hallitus kieltäytyi myöntämästä viisumia hänelle. Myös useiden muiden kenttätoimiston virkamiesten viisumit jäivät uusimatta ja lokakuussa 2002 kenttätoimistolla ei ollut ainuttakaan työntekijää Minskissä, joten ETYJ:n läsnäolo Minskissä päättyi. ETYJ:n puheenjohtaja kuitenkin totesi, että kenttätoimiston mandaatti, joka perustuu ETYJ:n ministerineuvoston päätökseen, jatkuu ja tilannetta seurataan Wienistä käsin. Joulukuun viimeisinä päivinä ETYJ ja Valko-Venäjän hallitus onnistuivat saavuttamaan yhteisymmärryksen uuden ETYJ-toimipisteen avaamisesta Minskissä. Uuden toimipisteen tehtävänä on avustaa Valko-Venäjän hallitusta valtion instituutioiden, oikeusvaltioperiaatteiden sekä kansalaisyhteisön kehittämisessä ETYJ-periaatteiden mukaisesti. ETYJ:n puheenjohtajamaan Portugalin ulkoministerin lausunnossa todetaan, että Portugali toivoo päätöksen edesauttavan suhteiden normalisoimisessa mm. ETYJ.n parlamentaarisen yleiskokouksen ja Euroopan parlamentin kanssa.

5.2 Moldova-työryhmä

Yleiskokouksen Moldova-työryhmä perustettiin vuonna 2000. Työryhmän taustaa, mandaattia ja alkuvaiheiden toimintaa on selostettu edellisten vuosien toimintakertomuksissa. Työryhmän mandaatti liittyy kiistaan Transdniestrian alueen oikeudellisen aseman määrittelemisestä yhtenäisen Moldovan tasavallan puitteissa. Moldovalla on lisäksi monia muita vakavia sisäisiä ongelmia, joihin periaatteessa ETYJ:n yleiskokouksen työryhmä ei ota kantaa. Vuonna 2001 pidetyt parlamentti- ja presidentinvaalit, joissa kommunistinen puolue sai voiton, toivat Moldovaan poliittisesti yhdenmukaisemman poliittisen johdon. Uusi hallitus on pyrkinyt uudistuksiin, mutta opposition reaktio (mm. mielenosoitukset) eräisiin uudistuksiin sekä hallituksen vastaus opposition toimintaan ovat osoittaneet puutteita demokratian toiminnassa Moldovassa.

Yleiskokouksen työryhmää on perustamisesta alkaen johtanut *Kimmo Kiljunen*. Sen muut jäsenet ovat Jerahmiel Grafstein (Kanada), Kazys Bobelis (Liettua), Roberto Battelli (Slovenia), Tone Tingsgård (Ruotsi), Guglielmo Castagnetti (Italia) ja Ann-Marie Lizin (Belgia).

Vuosi 2002 piti olla erityisen merkityksellinen vuosi Moldovalle ja Transdniestrialle sillä ETYJ:n vuoden 1999 huippukokouksen loppuasiakirjaan on kirjattu päätös, jonka mukaan Venäjä on luvannut vetää pois sotilasosastonsa Transdniestrian alueelta vuoden 2002 loppuun mennessä. Joukkojen poistuminen antanee Transdniestrian ongelman ratkaisulle tarvittavat lisäedellytykset, mutta ETYJ:n huippukokouksen tavoite ei ole toteutunut täysin. TAE-sopimuksen edellyttämä raskaitten aseitten hävittäminen on toteutunut, mutta Transdniestrian pohjoisosasta on siirretty pois ainoastaan pieni osa ammuksista.

Työryhmä on vuonna 2002 kokoontunut talvi-istunnon ja täysistunnon aikana ja tehnyt kaksi vierailua Moldovaan (toukokuussa ja marraskuussa). Heinäkuussa 2002 yleiskokous hyväksyi Moldovaa koskevan päätöslauselman (ks. liite 6).

Työryhmän vierailua Moldovassa 20. – 22.5.2002 edelsi *Kimmo Kiljusen* lyhyt vierailu maassa 17.4.2002. Vierailun oli määrä toteutua vuoden 2002 alussa mutta ongelmallisen poliittisen tilanteen johdosta, joka oli johtanut laajoihin mielenosoituksiin, vierailu toteutui vasta toukokuussa. Työryhmä tapasi koko Moldovan korkeimman poliittisen johdon sekä vieraili Gagausiassa.

Vierailun antamien tietojen pohjalta työryhmä esitti täysistunnolle päätöslauselmaehdotuksen, joka hyväksyttiin yksimielisesti. Päätöslauselmatekstissä heijastuu tilanne heinäkuussa

2002. Siinä viitataan mm. hallitus- ja oppositiopuolueiden tulehtuneisiin suhteisiin. Siinä kehotetaan toisaalta Moldovan hallitusta ja parlamenttia ja toisaalta Transdniestrian poliittista johtoa jatkamaan vuoropuhelua sekä Venäjää ja Ukrainaa jatkamaan välittäjätehtävässään. Päätöslauselmassa yleiskokous viittaa entistä selkeämmin Transdniestrian kriisin taloudelliseen ulottuvuuteen. Vallitsevan tilanteen jatkuminen hyödyntää järjestäytynyttä ja taloudellista rikollisuutta, salakuljetusta ml. ihmiskaupan. Yleiskokous kehottaa myös Venäjää kunnioittamaan vuoden 1999 Istanbulin huippukokouksen päätöstä vetää pois sotilasosastonsa vuoden 2002 loppuun mennessä.

Elokuussa 2002 kansainvälinen välittäjätyöryhmä (Venäjä, Ukraina ja ETYJ) sai valmiiksi ehdotuksen, jossa esitetään liittovaltioratkaisua. Moldovan hallituksen reaktio ehdotukseen on ollut varovaisen myönteinen. Transdniestrian poliittinen johto on kuitenkin suhtautunut varauksellisesti ehdotukseen.

Työryhmän toinen vierailu Moldovaan toteutui *Kimmo Kiljusen* johdolla 18.–20. marraskuuta 2002. Jälleen kerran työryhmä tapasi Moldovan hallituksen ja parlamentin korkeinta johtoa ja sai kuulla eri tahojen näkemyksiä välittäjäryhmän ehdotukseen. Vierailun aikana todettiin, että Venäjä ei onnistu vuoden 2002 loppuun mennessä poistamaan joukkojansa Moldovasta mutta työryhmä korosti, että kaikkien tahojen, ml. Transdniestrian viranomaisten, on autettava tavoitteen saavuttamiseksi. Järjestäytynyt rikollisuus sekä aseiden ja ihmisten salakuljetus ovat edelleen vakava ongelma.

Marraskuun vierailun päätteeksi työryhmä ehdotti uuden seminaarin järjestämistä federalismista vuoden 2003 alkupuoliskolla Moldovassa. Vastaavanlainen seminaari järjestettiin vuonna 2001 Helsingissä ja Maarianhaminassa.

5.3 Kosovo-työryhmä

Yleiskokouksen Kosovo-työryhmä perustettiin vuonna 2000, ja sen puheenjohtajana toimii Rita Süssmuth (Saksa). Työryhmän muut jäsenet vuoden 2001 lopulla olivat Elisabeth Meijer (Hollanti), Giovanni Kessler (Italia), Bruce George (Iso-Britannia), Michel Voisin (Ranska), Alcee Hastings (Yhdysvallat) ja Konstantin Kosachev (Venäjä). Työryhmän taustaa on selostettu edellisessä toimintakertomuksessa.

Työryhmä kokoontui helmikuussa Wienissä ja heinäkuussa Berliinissä. Marraskuussa 2002 oli vuorossa vierailu Kosovoon. Helmikuun kokouksessa työryhmä keskusteli tulevasta toiminnastaan ottaen huomioon Kosovon alueen parlamenttivaalien tuloksen marraskuussa 2001. Työryhmä päätti tulevaisuudessa keskittyä enemmän edesauttamaan vuoropuhelua alueparlamentin ja Jugoslavian liittoparlamentin välillä. Työryhmä kuitenkin jatkaa toimintaansa naisten ja vähemmistöjen politiikkaan osallistumisen edistämiseksi.

5.4 Abhasia-työryhmä

Yleiskokouksen Abhasia-työyhmä perustettiin helmikuussa 2001 ja sen puheenjohtajaksi nimettiin puolalainen Jerzy Osiatynski. Työryhmän puheenjohtajana on vuonna 2002 toiminut Tone Tingsgård (Ruotsi) ja sen muut jäsenet ovat *Paula Kokkonen (Suomi),* Alcee Hastings (USA), Ahmet Tan (Turkki) ja Edouard Vorobiev (Venäjä).

Työryhmän ja Abhasia-alueen taustaa on selostettu tarkemmin vuoden 2001 toimintakertomuksessa. Työryhmän mandaattiin kuuluu myötävaikuttaa poliittisten edellytysten aikaansaamiseen, jotta Abhasian jäädytettyyn kriisiin löydettäisiin poliittinen ratkaisu.

Työryhmä on koko toimikautensa ajan toiminut läheisessä yhteistyössä ETYJ:n kenttämission *(OSCE Mission in Georgia)* kanssa Georgiassa. Kenttämission mandaatti on kolmijakoinen ja koskee Georgian Abhasian konfliktin lisäksi myös Georgian Ossetia-konfliktia ja Georgiaa kokonaisuudessa. Yleiskokouksen työryhmän mandaatti liittyy ainoastaan Abhasia-konfliktiin.

Työryhmä ei kertomusvuonna juurikaan ole voinut edetä tehtävässään. Suurin syy on Abhasian aluehallinnon edustajien haluttomuus osallistua millään lailla prosessiin. Presidentti Severin yritti järjestää huhtikuussa 2002 kokouksen eri osapuolten kanssa, mutta tästä jouduttiin luopumaan.

Työryhmä ei ole kertomusvuonna virallisesti vieraillut Georgiassa, mutta toukokuussa 2002

työryhmän eräät jäsenet osallistuivat yleiskokouksen vierailuun ETYJ:n kenttämissioon Georgiassa.

Heinäkuussa 2002 Georgian valtuuskunta esitti yleiskokouksen täysistunnossa, että Abhasia otettaisiin esille kiireellisenä asiana. Aloitteen allekirjoittivat Georgian sekä usean muun jäsenmaan edustajat. Tekstissä viitattiin yleisesti Abhasian ongelmaan ja erityisesti siihen, että Venäjä myöntää Venäjän kansalaisuuden Abhasiassa ja etelä-Ossetiassa asuville kansalaisille sekä on ottanut käyttöön eri viisumivaatimukset Abhasian ja Ossetian asukkaille kuin Georgian kansalaisille. Pysyvä komitea hyväksyi ehdotuksen järjestää asiasta ylimääräisen keskustelun täysistunnon aikana Berliinissä, mutta keskustelun päätteeksi ei hyväksytty mitään asiakirjaa.

Yleispoliittinen tilanne Georgiassa on kertomusvuonna mutkistunut entisestään. Abhasian ja etelä-Ossetian jäädytettyjen kriisien lisäksi Venäjä on syyttänyt Georgiaa tshetshenialaississien vastaanottamisesta. Georgia on toisaalta ottanut vastaan amerikkalaisia sotilasneuvonantajia avustamaan taistelussa kansainvälistä terrorismia vastaan.

Yleiskokouksen Abhasia-työryhmä pyrkii jatkamaan työtään, mutta on selvää, että ratkaisuun ei päästä ennen kuin poliittinen tilanne ja kriisit myös Abhasian alueen ulkopuolella ratkeavat.

5.5 Avoimuustyöryhmä

Yleiskokouksen avoimmuustyöryhmän (*Working Group on Transparency and Accountability)* puheenjohtajaksi kutsuttiin lokakuussa 2001 Steny Hoyer (Yhdysvallat), varapuheenjohtajiksi Rita Süssmuth (Saksa) ja Bruce George (Iso-Britannia) sekä jäseniksi Ahmet Tan (Turkki), Claude Estier (Ranska) ja Urban Ahlin (Ruotsi).

Työryhmä perustettiin pohtimaan miten yleiskokouksen ja ministerikomitean välisiä suhteita voitaisiin kehittää. Yleiskokouksen (tai ainakin osan sen valtuuskuntien) mielestä ministerineuvosto ei huomioi riittävästi yleiskokouksen panosta järjestössä. Lisäksi yleiskokous pelkää jäävänsä vailla mainintaa ETYJ:n uudessa perussäännössä, jolla halutaan määritellä selkeämmin järjestön oikeudellinen aseman (*legal personality).*

Työryhmä kokoontui ensimmäisen kerran tammikuussa 2002 Washingtonissa, josta työryhmän puheenjohtaja Steny Hoyer raportoi pysyvälle komitealle helmikuussa 2002. Talvi-istunnon jälkeen tarjoutui tilaisuus 22. ja 23.2.2002 Salzburgissa keskustella vapaamuotoisesti ETYJ:n ministerineuvoston edustajien (suurlähettiläiden) kanssa yleiskokouksen ja ministerikomitean välisistä suhteista. Kokoukseen osallistui myös *Kimmo Kiljunen.*

Yleiskokouksen ja ministerikomitean välinen yhteydenpito on kehittynyt kertomusvuoden aikana, vaikka mitään muodollista muutosta ei olekaan tapahtunut. Yleiskokouksen presidentti on työstänyt uutta asiakirjaa (*Memorandum of Understanding, MoU)* yleiskokouksen ja ministerikomitean yhteistyöstä. Asiakirjan lopullinen muoto on edelleen auki.

Lopuksi on perustettu yleiskokouksen oma toimipiste Wieniin, jonka ansiosta tiedonvälitys tulee varmaan paranemaan entisestään.

5.6 Välimeri

ETYJ:n ulkopuolella olevat Välimeren maat ovat ETYK:n alkuajoista lähtien osoittaneet kiinnostusta järjestön työhön. Jo vuoden 1975 päätösasiakirjaan on kirjattu Algerian, Egyptin, Israelin, Marokon, Syyrian ja Tunisian lausunnot asialuettelon eräisiin kohtiin. 1990-luvun huippukokousten asiakirjoihin on kirjattu päätökset vahvistaa ja kehittää vuoropuhelua ja yhteydenpitoa eri tasoilla. Viimeisimmässä vuoden 1999 Istanbulin huippukokouksen päätösasiakirjassa on korostettu ETYJ:n ja yhteistyökumppanien alueiden turvallisuuden keskinäisriippuvuutta sekä pyrkimystä läheisempään yhteistyöhön ETYJ:n normien ja periaatteiden edistämiseksi. Järjestön normien ja periaatteiden toteuttamisessa korostetaan erityisesti konfliktien rauhanomaista ratkaisemista.

1990-luvulta alkaen ETYJ:ssä on toiminut Välimeren maiden kontaktiryhmä, joka on osallistunut useiden Välimeri-seminaarien järjestämiseen. ETYJ:n erityissuhde Välimeren maiden kanssa nousi esille parlamentaarisen yleiskokouksen puitteessa 1990-luvun loppupuolella. Vuonna 2001 presidentti Severin nimesi Ranskan valtuuskunnan puheenjohtajan Michel Voisinin Välimerikysymysten erityisedustajaksi. Ni-

mityksestä rohkaistuneena Välimeren maiden valtuuskunnat perustivat Ranskan valtuuskunnan aloitteesta epävirallisen Välimeren maiden kontaktiryhmän, jonka puheenjohtajaksi nimettiin Michel Voisin (Ranska). Ryhmällä ei kuitenkaan ole virallista asemaa yleiskokouksessa.

Heinäkuussa 2002 yleiskokouksen presidentti Severin ehdotti, että epävirallisesta kontaktiryhmästä tulisi virallinen ad hoc komitea mikä edellyttää pysyvän komitean päätöstä. Kirjallinen ehdotus asiasta tuli käsittelyyn pysyvän komitean kokouksessa lokakuussa Madridissa. Ehdotusta oli valmisteltu Välimeren maiden valtuuskuntien kokouksessa syyskuussa 2002 Limassollissa. Yleiskokouksen presidentti Bruce George ilmoitti kuitenkin vastustavansa maantieteellisiä työryhmiä. Presidentti totesi, että Välimeren alue ja suhteet Pohjois-Afrikan maihin on tärkeä kysymys, jota on käsiteltävän kaikkien ETYJ-maiden kesken. Keskustelun päätteeksi syntyi kompromissiehdotus, jonka mukaan yleiskokous tulevaisuudessa käsittelee enemmän Välimeren maiden tilannetta nk. Välimerifoorumissa. Tällainen foorumi olisi avoin kaikille ETYJ-maiden edustajille.

Yleiskokouksen presidentti Severin teki ensimmäisen virallisen vierailun Marokkoon ja Algeriaan keväällä 2002. Vierailun yhteydessä osapuolet totesivat yhdessä kontaktien kehittämisen tärkeyden myös parlamentaarikkotasolla. Keskusteluissa sivuttiin myös Länsi-Saharan ongelmaa.

ETYJ:n yleiskokouksen ensimmäinen Välimerikonferenssi järjestettiin Espanjan parlamentin kutsusta 3. ja 4. lokakuuta 2002 Madridissa (ks. s. 22).

5.7 Yleiskokouksen erityisedustajat

Yleiskokouksella on mahdollisuus kiinnittää huomiota ongelmiin ja kriiseihin perustamalla ad hoc työryhmiä. Tämän lisäksi yleiskokouksen presidentillä on valtuus nimetä erityisedustaja seuraamaan erilaisia kysymyksiä. Näitä erityisedustajia oli vuoden 2002 lopulla kolme. Ensimmäinen presidentin erityisedustaja nimettiin vuonna 2001 seuraamaan Välimerikysymyksiä *(Michel Voisin*, Ranska) (ks. yllä).

Erityisesti pohjoismaat ovat pitkään katsoneet, että tasa-arvokysymysten merkitys ei ole saanut ansaittua huomiota ETYJ:n yleiskokouksessa. Täten jo useita vuosia parlamentaarisen yleiskokouksen piirissä muhineiden aloitteiden inspiroimana kokouksen presidentti Adrian Severin kutsui *Paula Kokkosen* erityisedustajakseen tasa-arvoasioissa. Pysyvä komitea vahvisti nimityksen Wienissä helmikuussa 2002 pitämässään kokouksessa. Berliinissä heinäkuussa valittu uusi presidentti Bruce George pyysi Kokkosta jatkamaan tehtävässään, mihin pyyntöön Kokkonen suostui.

Luonnehtiessaan saamaansa tehtävää, Kokkonen Berliinin täysistunnossa heinäkuussa 2002 totesi päätavoitteekseen poliittisen tuen vahvistamisen niille monille sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäville hankkeille, joita ETYJ:issä on jo meneillään. Tietenkin toiminta pääosin kohdistuu yleiskokoukseen itseensä. Pyrkimyksenä tulee olla naisdelegaattien lukumäärän nostaminen ja tasa-arvokysymysten pitäminen yleiskokouksen asialistalla.

Berliinissä Paula Kokkonen suoritti kokousdelegaattien keskuudessa kiertokyselyn, jonka idea pohjautui Suomessa jo muutaman vuoden ajan toteutettuun ”sukupuolibarometriin”, ts. kyselykaavakkeen avulla pyrittiin selvittämään vastaajan näkemyksiä tasa-arvosta, niin kussakin maassa jo toteutuneesta kuin siitä, mihin tulisi pyrkiä yleisesti hyväksyttyjen YK:n, ETYJ:in ym. tahojen asettamien tavoitteiden puitteissa. Noin 36 prosenttia delegaateista vastasi kyselyyn, jonka tuloksista voi tiivistäen todeta, että monet vastaajat olivat tyytymättömiä naisten vähäiseen lukumäärään valtuuskunnissaan ja myönsivät, että huolimatta tyttöjen ja poikien parantuneesta tasa-arvosta mm. koulutuksessa, tasa-arvo ei vielä toteudu käytännön elämässä. Kuitenkin lähes kaikki vastaajat myönsivät, että sukupuolten tasa-arvo on tavoite, johon pääseminen hyödyttäisi heidän maitaan monin eri tavoin.

Berliinissä Kokkosen aloitteesta hyväksyttiin ylimääräinen päätöslauselma ”Terrorismin vaikutus naisiin”, joka liittyi kokouksen terrorisminvastaista taistelua koskevaan yleisteemaan. Päätöslauselmassa vedotaan ETYJ-maiden hallituksiin, jotta ne tekisivät voitavansa sellaisen sosiaalisen ja poliittisen ympäristön luomiseksi, jossa terrorismilla ei olisi kasvualustaa ja että konflikti-

tilanteissa huomioitaisiin naisten erityisen uhanalainen asema.

Berliinin kokouksessa Paula Kokkonen esittäytyi myös naisdelegaattien kokoukselle.

Puhuessaan yleiskokouksen pysyvän komitean istunnossa Madridissa lokakuussa 2002, Paula Kokkonen ilmoitti esittävänsä tasa-arvokatsauksen yleiskokouksen täysistunnon alussa samassa yhteydessä kuin eräät muut jo vakiintuneet katsaukset. Hän toi esiin ajatuksen erityisestä "tasa-arvopalkinnosta", jonka ETYJ myöntäisi ansioituneelle henkilölle. Hän kertoi seuraavansa ETYJ-maiden liittymistä erilaisiin kansainvälisiin tasa-arvosopimuksiin ja suunnittelevansa tutustumiskäyntejä sellaisiin ETYJ-kohteisiin, joissa tasa-arvonäkökohtien huomioiminen on erityisen tärkeätä. "Sukupuolibarometria" on tarkoitus jatkaa yleiskokouksen piirissä.

Yleiskokouksen kolmannen erityisedustajan tehtävä liittyy *Vuoristo-Karabahin* konfliktin seurantaan ja hän on Göran Lennmarker (Ruotsi). Nimitys tapahtui kesällä 2002, joten ensimmäinen raportti esitettäneen jäsenille vuoden 2003 alussa.

5.8 Vaalitarkkailu

Eduskunta ja sen ulkoasiainvaliokunta on mietinnöissään ETYJ:n yleiskokouksen toiminnasta korostanut vaalitarkkailun merkitystä demokratian ja ihmisoikeuksien edistämisessä. Yleiskokous on kertomusvuonna edellisten vuosien tavoin lähettänyt parlamentaarikkoja tarkkailemaan lähinnä parlamenttivaaleja. Vaalitarkkailu on toteutettu yhteistyössä ETYJ:n demokraattisten – ja ihmisoikeuksien toimiston (*ODIHR)* sekä EN:n yleiskokouksen ja Euroopan parlamentin kanssa. Parlamentaarikkojen vaalitarkkailua on pyritty kehittämään siten, että eräissä tapauksissa on lähetetty pieni etuvaltuuskunta (*pre-election mission)* ja / tai jälkivaltuuskunta (*post election mission)* arvioimaan tilannetta.

Yleiskokouksen sihteeristön edustajia on osallistunut uuden Demokraattisen vaalineuvoston kokouksiin (*Council for Democratic Elections*). Neuvosto on perustettu EN:n perustuslakiasiantuntijaelimen Venetsia-komission (*Venice Commission of Democracy through Law)* aloitteesta ja sen tavoitteena on analysoida ja kodifioida eri maiden vaalijärjestelmiä sekä laatia hyvän vaalitavan peruskirja (*Code of Conduct on Electoral Matters).*

*Ukraina*ssa pidettiin parlamenttivaalit maaliskuussa 2002. Kansainvälisen vaalitarkkailijavaltuuskunnan puheenjohtajana toimi Bruce George (Iso-Britannia). Vaalit toimitettiin syksyllä 2001 hyväksytyn vaalilain mukaan mikä sinänsä oli myönteinen asia. Puutteita kuitenkin huomattiin vaalien teknisessä valmistelussa ja median toiminnassa. Yleisesti ottaen Ukrainasta puuttuu aito vuoropuhelu eri poliittisten suuntausten välillä. Vaalitarkkailijoiden ehdotuksen mukaisesti Bruce George kävi Ukrainassa myös pari kuukautta vaalien jälkeen. Vierailun tarkoituksena oli arvioida miten Ukrainan vaalikeskuslautakunta oli huomioinut kansainvälisten vaalitarkkailijoiden huomiot ja suositukset sekä keskustella miten suosituksia voitaisiin huomioida vuoden 2004 presidentinvaaleissa.

Makedonian parlamenttivaalit käytiin 15.9.2002. ETYJ:n puheenjohtaja Portugalin ulkoministeri Antonio Martins da Cruz nimesi *Kimmo Kiljusen* johtamaan ETYJ:n vaalitarkkailijavaltuuskuntaa. ETYJ:llä oli päävastuu kansainvälisestä vaalitarkkailusta, johon kuuluu kansanedustajia ja asiantuntijoita ETYJ:stä, Euroopan neuvostosta ja Euroopan parlamentista.

Kyseessä oli ensimmäiset vaalit Makedoniassa sen jälkeen kun albanialaiset ääriliikkeet ryhtyivät väkivaltaisuuksiin vuoden 2001 alussa. ETYJ on korostanut vaalien onnistumisen merkitystä sekä Makedonian sisäisen rauhanomaisen kehityksen että Makedonian Euroopan integraatiopolitiikan jatkuvuuden kannalta. ETYJ korosti lisäksi eri poliittisten ryhmien ja etnisten ryhmien yhteistyön merkitystä sekä erityisesti tarvetta lisätä toimenpiteitä Makedonian albaaniväestön integroitumisen edistämiseksi.

Bosnia ja Hertsegovinassa pidettiin parlamenttivaalit 5. lokakuuta 2002. Vaaleissa valittiin maan presidentti, liittovaltion parlamentin kahden kamarin (*House of Representatives, House of Peoples)* jäsenet sekä kahden osavaltioparlamentin edustajat (*Parliament of the Federation of Bosnia and Herzegovina, National Assembly of the Republika Srpska).* Kansainvälisten vaalitarkkailijoiden yleinen arvio vaaleista oli myönteinen huomioon ottaen maan poikkeuksellinen valtiomuoto. Äänestysprosentti jäi kuitenkin suhteellisen alhaiseksi (55%). Tarkkailijat huomauttivat eräistä

puutteista ja vaikeuksista mutta tulos oli pääosiltaan myönteinen.

5.9 Kenttävierailut

Parlamentaarinen yleiskokous on yksi ETYJ:n pääinstituutioista ja toimii itsenäisesti omien menettelytapasääntöjensä mukaisesti. Yleiskokous toimii kuitenkin läheisessä yhteistyössä ETYJ:n muiden instituutioiden kanssa. ETYJ:n hallitustenvälisessä toiminnassa kenttämissioilla (*field missions)* on keskeinen tehtävä. Jokaisen kenttätoimiston mandaatista ja toimintakaudesta päätetään erikseen mutta kaikkien toiminnan peruslähtökohtana on edistää poliittista vuoropuhelua asianomaisessa maassa ja estää konfliktien synty tai myötävaikuttaa olemassa olevien konfliktien ratkaisuun. Kenttätoimistot antavat myös arvokasta tietoa asianomaisen maan poliittisesta tilanteesta ja kehityksestä.

ETYJ:n yleiskokouksella ja erityisesti sen työryhmillä on jatkuvaa yhteistyötä kenttätoimistojen kanssa. Näiden kontaktien lisäksi yleiskokous on muutaman vuoden ajan järjestänyt parlamentaarisen yleiskokouksen jäsenille erillisiä tutustumiskäyntejä ETYJ:n kenttämissioihin. Kenttätoimistovierailujen tavoitteet ovat kahdenlaiset: toisaalta tutustua paremmin asianomaisen maan poliittiseen ja yhteiskunnalliseen tilanteeseen ja mahdollisiin ongelmiin, ja toisaalta tutustua ETYJ:n hallitustenväliseen toimintaan kentällä.

Painopiste kenttävierailuohjelmassa vuonna 2002 on ollut Keski-Aasiassa. Keski-Aasian maiden strateginen merkitys, myös Euroopan turvallisuuden kannalta, korostui syyskuun 11. päivän terroristi-iskujen jälkeen. Kyseiset ETYJ:n jäsenmaat ovat suhteellisen nuoria itsenäisiä valtioita, joilta puuttuu demokraattinen perinne ja toimintamallit. Kenttävierailujen myötä yleiskokous haluaa nostaa esille toimivien demokraattisten instituutioiden, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteiden sekä kansalaisyhteisön merkityksen. Yleiskokouksen ”Keski-Aasia-strategiaan” kuuluu myös demokratiaseminaarin järjestäminen Keski-Aasian maiden edustajille, mahdollisesti kesällä 2003 Almatyssa.

Vuonna 2002 tällaisia vierailuja järjestettiin tammi-helmikuussa Ukrainaan, huhtikuussa Uzbekistaniin, toukokuussa Armeniaan ja Georgiaan, marraskuussa Azerbaidžaniin ja joulukuussa Kirgisiaan. Vierailuohjelmat koostuvat lähinnä tapaamisista asianomaisen maan poliittisen johdon (sekä hallitus että oppositio) kanssa sekä kansalaisjärjestöjen, median ja mahdollisten muiden paikalla olevien kansainvälisten järjestöjen ja diplomaattiedustustojen kanssa.

Ensimmäinen kenttävierailu suuntautui *Ukrainaan* 30.1.–2.2.2002 Mihai Stanisoaran (Romania) johdolla pari kuukautta ennen parlamenttivaaleja. Vierailu ei liittynyt tuleviin parlamenttivaaleihin mutta valtuuskunta totesi raportissaan, että valtioiden instituutioiden välisissä suhteissa on kehittämisen varaa. Vierailu aikana valtuuskunta tapasi Ukrainan korkeinta poliittista johtoa, hallituksen ja oikeuslaitoksen edustajia sekä parlamentaarikoita.

Vuoden toinen kenttävierailu tehtiin *Uzbekistaniin* huhtikuussa 2002. Ohjelmaan kuului tapaamisia hallituksen ja parlamentin edustajien kanssa. Tapaamisissa kansalaisjärjestöjen ja median edustajien kanssa kuultiin erittäin kriittisiä arvioita ihmisoikeustilanteesta ja median vaikeuksista maassa. Vierailu toteutui muutama kuukausi sen jälkeen kun kansanäänestyksen tuloksena presidentin toimikautta oli pidennetty. Seuraavat presidentinvaalit järjestetään vasta vuonna 2007. Suunnitteilla on myös yksikamarisen parlamentin muuttaminen kaksikamariseksi. Demokratiauudistuksia on tehty ja on suunnitteilla, mutta Uzbekistania ei vielä voida luonnehtia demokratiaksi. Valtuuskunnan mielestä parlamentin asemaa on vahvistettava, puoluejärjestelmää kehitettävä ja kansalaisyhteisöjen, ml. kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä parannettava.

Toukokuussa yleiskokouksen valtuuskunta suoritti yhdistetyn vierailun *Georgiaan* ja *Armeniaan.*

Molemmissa maissa toimii ETYJ:n kenttätoimisto. Yleiskokouksella on lisäksi oma Abhasiatyöryhmä, joka ei ole voinut kertomusvuonna vierailla Georgiassa, mutta jonka jäsenillä oli mahdollisuus osallistua kenttävierailuun Georgiaan.

ETYJ:n Armenian kenttätoimisto aloitti toimintansa vuoden 2000 alussa. Sen mandaattiin ei liity Vuoristo-Karabahin kiistan ratkaiseminen. Toimisto pyrkii auttamaan lainsäädäntöuudistuksissa, taistelussa laajasti levinnyttä korruptiota vastaan sekä kaikenlaisten demokratiauudistus-

ten läpiviemisessä. Vierailun aikana valtuuskunta tapasi hallituksen ja parlamentin jäseniä sekä kansalaisyhteisön ja median edustajia. Keskustelun aikana valtuuskunta sai kuulla mm. tulevasta perustuslakiuudistuksesta sekä vuoden 2003 parlamentin- ja presidenttivaaleista.

ETYJ:n toimipisteen mandaatti on kolmijakoinen ja koskee Georgian Abhasian konfliktin lisäksi myös Georgian Ossetia-konfliktia ja Georgiaa kokonaisuudessa. Georgiassa yleiskokouksen valtuuskunnan keskustelut keskittyivät erityisesti Abhasian ja Ossetian kriisin vaiheisiin sekä maan demokratian ja talouden nykytilaan ja tulevaisuuden näkemyksiin.

Mirja Ryynänen osallistui kenttävierailuun *Azerbaidzhaniin* 6.–9.11.2002, jota johti Tone Tingsgård (Ruotsi). ETYJ on pitkään ollut läsnä Azerbaidzhanissa lähinnä Vuoristo-Karabahin konfliktin takia. Vuonna 1991 ETYJ perusti sinne kenttätoimiston, jonka toimintamandaatti ei suoranaisesti liity Vuoristo-Karabahin konfliktin ratkaisemiseen. Kenttätoimiston tehtävänä on seurata miten ETYJ:n periaatteita ja velvoitteita noudatetaan maassa. Demokratian tila Azerbaidzhanissa ei kaikilta osin ole tyydyttävä vaikka maa on myös Euroopan neuvoston jäsen vuodelta 2001. Kenttätoimistolla on yhteyksiä sekä maan hallitukseen ja parlamenttiin että kansalaisjärjestöihin, mediaan, yliopistomaailmaan ym. Yleiskokouksen valtuuskunta tapasi maan korkeinta poliittista johtoa sekä mm. median edustajia. Loppupäätelmissään valtuuskunta otti esille edellisissä vaaleissa esille tulleet ongelmat (ks. vuoden 2001 toimintakertomus) ja kehotti viranomaisia parantamaan vaalilakia ja lisäämään avoimuutta vaaliprosessissa. Valtuuskunta korosti myös, että on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota demokratiauudistusten toteuttamiseen käytännön tasolla eikä ainoastaan uusien lakien säätämiseen.

Paula Kokkonen johti yleiskokouksen valtuuskunnan kenttävierailua *Kirgisiaan* 1.– 3.12.2002. Valtuuskuntaan kuului myös *Anni Sinnemäki*. Valtuuskunnan ohjelmaan sisältyi tapaamisia Kirgisian presidentin, parlamentin puhemiesten ja hallituksen edustajien kanssa. Tapaamisissa opposition, kansalaisjärjestöjen (ml. tasa-arvojärjestöjen) ja median edustajien kanssa kuultiin myös kriittisiä arvioita ja näkemyksiä poliittisesta ja ihmisoikeustilanteesta. Vierailun viimeisenä päivänä Paula Kokkonen avasi seminaarin, jossa pohdittiin Kirgisian perustuslakiuudistusta. Uudistuksen myötä vallan keskipiste siirtyisi presidentiltä hallitukselle ja parlamentille ja kaksikamarisesta parlamentista tulisi yksikamarinen. Ennen perustuslakiuudistuksen lopullista hyväksymistä järjestetään todennäköisesti kansanäänestys.

6

Parlamentaarisen yleiskokouksen muu toiminta

Yleiskokouksen on jo muutamana vuonna järjestänyt teemakonferensseja syyskaudella. Vuoden 2002 syksyn teemakonferenssi käsitteli *Välimeren turvallisuutta* ja se järjestettiin pysyvän komitean kokouksen yhteydessä 4. ja 5. lokakuuta 2002 Madridissa. Konferenssiin osallistui *Petri Neittaanmäki.*

Yleiskokous oli pitkään suunnitellut järjestää *Keski-Aasian konferenssin* (*Trans Asian Forum)* Almatyssa, mutta tämä kokous lykkääntyi seuraavalle vuodelle.

ETYJ:N PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN SUOMEN VALTUUSKUNTA VUONNA 2002

Puheenjohtaja	puhemies Riitta UOSUKAINEN
Varapuheenjohtaja	Kimmo KILJUNEN
Jäsen	Liisa HYSSÄLÄ
Jäsen	Gunnar JANSSON
Jäsen	Anni SINNEMÄKI
Jäsen	Katja SYVÄRINEN
Varajäsen	Saara KARHU
Varajäsen	Petri NEITTAANMÄKI
Varajäsen	Mirja RYYNÄNEN
Varajäsen	Paula KOKKONEN
Varajäsen	Leea HILTUNEN
Varajäsen	Veijo PUHJO

Valtuuskunnan sihteeri
kansainvälisten asiain neuvos Gunilla Carlander, puh. 432 3551

ETYJ:N JÄSENVALTIOT

Alankomaat
Albania
Andorra
Armenia
Azerbaidzhan
Belgia
Bosnia - Hertsegovina
Bulgaria
Espanja
Georgia
Irlanti
Islanti
Iso-Britannia
Italia
Itävalta
Jugoslavia/Serbia ja Montenegro
Kanada
Kazakstan
Kirgisia
Kreikka
Kroatia
Kypros
Latvia
Liechtenstein
Liettua
Luxemburg
Makedonia
Malta
Moldova
Monaco
Norja
Portugali
Puola
Pyhä istuin
Ranska
Romania
Ruotsi
Saksa
San Marino
Slovakia
Slovenia
Suomi
Sveitsi
Tadzhikistan
Tanska
Tshekin tasavalta
Turkki
Turkmenistan
Ukraina
Unkari
Uzbekistan
Valkovenäjä
Venäjä
Viro
Yhdysvallat

Yhteistyökumppanit

Japani
Korea
Thaimaa

Välimeren alueen yhteistyökumppanit

Algeria
Egypti
Israel
Marokko
Tunisia

ETYJ:N KOKONAISORGANISAATIO

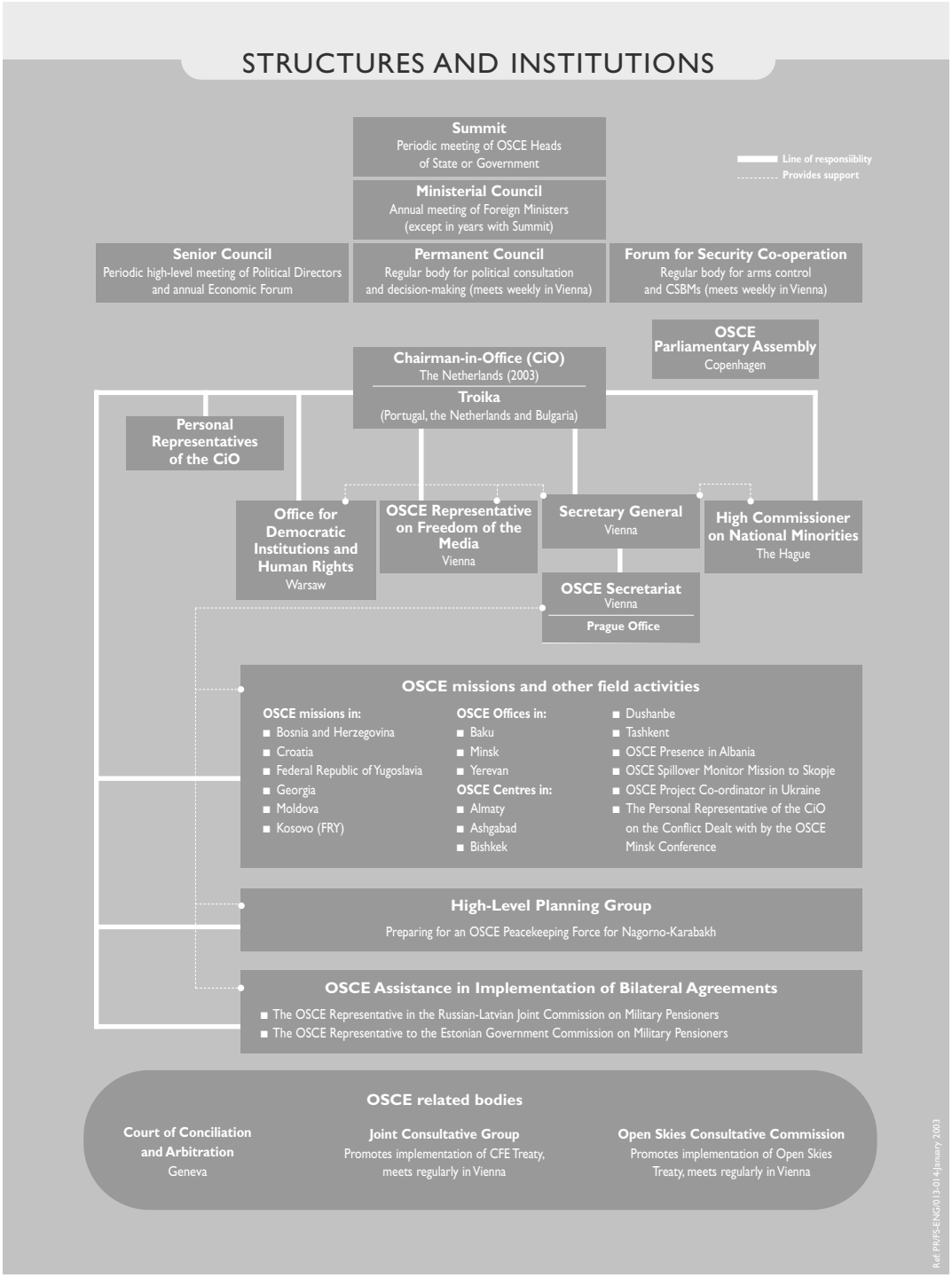

ETYJ:N PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN ORGANISAATIO

Decision-Making Structures, International Secretariat & Meeting Cycle

Assembly

The Parliamentary Assembly of the Organzation for Security and Co-operation in Europe is composed of 317 parliamentarians from the parliaments of the participating states. The Assembly convenes each July at the Annual Session and each February at the Winter Meeting. The Annual Session adopts a Final Declaration and various Resolutions and elects the Assembly Officers. Decision-making at the Annual Session is by majority vote.

President

Elected by the Assembly for a one-year term, renewable once, to preside over the meetings of the Assembly. Acts as the highest representative of the Assembly. The President participates in OSCE Ministerial Council Meetings, Summits and Ministerial Troika Meetings. The President may appoint **Special Representatives** on areas of particular interest to assist or act on his or her behalf.

Standing Committee

Consists of 55 heads of national delegations and members of the Expanded Bureau. The Standing Committee, which functions by consensus less one, prepares the work of the Assembly and approves the budget. Only heads of delegations vote, although the nine Vice-Presidents and the Treasurer along with the President are also members of the Standing Committee.

Bureau

Consists of the President, the nine Vice-Presidents and the Treasurer. The Bureau is responsible for ensuring that the decisions of the Standing Committee are carried out. Decision-making by majority vote. When the Bureau is joined by the Officers of the General Committees it becomes the Expanded Bureau. The immediate past President is also an ex-officio non-voting member of the Bureau.

Secretary General

Is appointed by the Standing Committee by consensus-less-one, on proposal of the Bureau, for a five-year term, renewable by a majority vote of the Standing Committee. The Secretary General manages the affairs of the Assembly on a day-to-day basis and is responsible for the International Secretariat and financial management, in conjunction with the Treasurer.

Committees

General Committees

The Three General Committees are: the General Committe on Political Affairs and Security (First Committee), the General Committee on Economic Affairs, Science Technology and Environment (Second Committee) and the General Committee on Democracy, Human Rights and Humanitarian Questions (Third Committee). Committee members are appointed by national delegations. A Chair, Vice-Chair and Rapporteur are elected by the members of each Committee. The General Committees meet during the Annual Session and the Winter Meeting. At meetings during the Annual Session decision-making takes place by majority vote.

Ad Hoc Committees

Ad Hoc Committees are established by the Standing Committee, which also approves their mandate and provides for their composition.

International Secretariat

Under the direction of the Secretary General and two Deputy Secretaries General, the International Secretariat organizes the Annual Session of the Assembly as well as the Winter Meeting, meetings of the Standing Committee, the Bureau and the Expanded Bureau. It also serves as a central communications link between the OSCE parliamentary delegations, other OSCE Institutions and the Assembly. The Secretariat provides support to the President, the Bureau, the Officers of the three General Committees and the ad hoc Committees. The Staff of the Secretariat also organize special missions and visits, as well as election observation projects. Senior staff participate in meetings of the OSCE Permanent Council and the Ministerial Troika and frequently represent the Assembly at other meetings and forums. The International Secretariat, consists of fourteen permanent staff members and eight Research Assitants. The OSCE Parliamentary Assembly Headquarters, provided by the Danish Parliament, is located in Copenhagen and functions as an international diplomatic mission. In February 2003 an OSCE PA Liason Office was also established in Vienna.

Jan	Feb	Mar	April	May	June	July	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec
	Winter Meeting Standing Committee		**Exp. Bureau**			**Annual Session Standing Committee Bureau**			**Fall Conference Standing Committee**	**Bureau**	

For further information, please contact Jan Jooren, Press Counsellor of the OSCE PA
E-mail: jan@oscepa.dk • tel: +45 33 37 80 40 • fax: +45 33 37 80 30 • Printed January 2003

ETYJ:N PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN JA KOMITEOIDEN PUHEENJOHTAJISTOT

ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen istuntokausi alkaa heinäkuussa, jolloin valitaan presidentti (puheenjohtaja/puhemies) ja kolme varapresidenteistä. Seuraavassa on luettelo yleiskokouksen toimihenkilöistä vuoden 2002 heinäkuusta alkaen.

Yleiskokouksen puheenjohtajisto

Presidentti Bruce George (Iso-Britannia)

Varapresidentit:

Gennady Seleznev (Venäjä) 2003
Rita Süssmuth (Saksa) 2003
Nino Burdjanadze (Georgia) 2003

Alcee Hastings (USA) 2004
Kimmo Kiljunen (Suomi) 2004
Ahmet Tan (Turkki) 2004

Ihor Ostach (Ukraina) 2005
Gert Weisskirchen (Saksa) 2005
Barbara Haering (Sveitsi) 2005

Rahastonhoitaja Jerahmiel Grafstein (Kanada)
Presidentti emeritus (edellinen presidentti)
Adrian Severin (Romania)

Yleiskokouksen komiteoiden puheenjohtajistot

Poliittinen ja turvallisuuskomitea (I. komitea)
Puheenjohtaja Göran Lennmarker (Ruotsi)
Varapuheenjohtaja Panagiotis Kammenos (Kreikka)
Raportoija Clifford Lincoln (Kanada)

Talous-, tiede-, teknologia- ja ympäristökomitea (II. komitea)
Puheenjohtaja Oleg Bilorus (Ukraina)
Varapuheenjohtaja Monika Griefahn (Saksa)
Raportoija Leonid Ivanchenko (Venäjä)

Ihmisoikeus-, demokratia komitea (III. komitea)
Puheenjohtaja Elena Mizulina (Venäjä)
Varapuheenjohtaja Svend Robinson (Kanada)
Raportoija Nebahat Albayrak (Alankomaat)

Yleiskokouksen ad hoc komiteat ja muut

Moldova ad hoc komitea (Ad hoc Committee on Moldova)
Puheenjohtaja *Kimmo Kiljunen (Suomi)*

Valko-Venäjä ad hoc komitea (Ad hoc Committee on Belarus)
Puheenjohtaja Uta Zapf (Saksa)

Abhasia ad hoc komitea (Ad hoc Committee on Abhazia)
Puheenjohtaja Tone Tingsgård (Ruotsi)

Yleiskokouksen Välimerenmaiden erityisedustaja (Special Representative on the Mediterranean)
Puheenjohtaja Michel Voisin (Ranska)

Yleiskokouksen tasa-arvoerityisedustaja (Special Representative on Gender Issues) Paula Kokkonen (Suomi)

Yleiskokouksen Vuoristo-Karabahin erityisedustaja (Special Representative on the Nagorno Karabah)
Göran Lennmarker (Ruotsi)

ETYJ:N PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN VUONNA 2002 HYVÄKSYMÄT ASIAKIRJAT

BERLIN DECLARATION

OF THE

OSCE PARLIAMENTARY ASSEMBLY

AND

RESOLUTIONS ADOPTED

DURING THE ELEVENTH ANNUAL SESSION

BERLIN, 10 JULY 2002

PREAMBLE

We, Parliamentarians of the OSCE participating States, have met in annual session in Berlin on 6-10 July 2002 as the Parliamentary dimension of the OSCE to assess developments and challenges relating to security and cooperation in Europe, in particular confronting terrorism, and we offer the following views to the OSCE Ministers.

We wish every success to the next OSCE Ministerial Council Meeting in Estoril in December and bring to its attention the following declaration and recommendations.

CONFRONTING TERRORISM: GLOBAL CHALLENGE IN THE 21ST CENTURY

CHAPTER 1

POLITICAL AFFAIRS AND SECURITY

The OSCE Parliamentary Assembly

1. Resolutely condemns all acts of terrorism, whatever their motivation or origin, and underscore our solidarity in the struggle against terrorism;

2. Stresses the need for the international community to look into the profound causes often underlying terrorist acts, these being the political, economic and social inequalities prevailing in the world;

3. Expresses its sympathy with the American people and all those who have been victims of terrorism;

4. Recognizes that international terrorism poses a threat to international peace and stability in the OSCE area;

5. Supports the decisions of the OSCE Ministerial Council and the Plan of Action, adopted at the OSCE 9th Ministerial Council in Bucharest on 4 December 2001 and the decisions of the Bishkek International Conference on Enhancing Stability in Central Asia on 14 December 2001;

6. Reaffirms the primacy of the principles of the United Nations Charter, the Helsinki Final Act and the Charter of Paris;

7. Recalls that each State has the right to choose its own security arrangements to protect its own citizens and its territory, whilst not disregarding the security concerns of other States in accordance with the UN Charter;

8. Underlines that combating terrorism is a mission of all individual countries and that terrorism should be effectively countered through the concerted efforts and actions of the international community as a whole;

9. Considers that the fight against terrorism must be carried out in compliance with international law, including human rights law, international humanitarian law, and refugee law;

10. Recalls that the Platform for Cooperative Security adopted at the Istanbul Summit in 1999 provides the framework for broader cooperation among the European security organizations, which have to assess their role in the fight against terrorism;

11. Acknowledges the role in combating international terrorism of other international organizations such as the United Nations, the European Union, the Council of Europe, NATO and the Commonwealth of Independent States;

12. Calls on the OSCE participating States to ratify and implement in their national laws as soon as possible all the United Nations conventions and protocols related to terrorism;

13. Acknowledges the responsibilities of the OSCE in the field of counter-terrorism measures, such as police training and border monitoring, and calls for such responsibilities to be reinforced;

14. Is convinced of the importance of retaining arms control and restrictions as an integral part of a far-sighted security policy;

15. Calls on OSCE participating States to implement the Code of Conduct on Politico-Military Aspects of Security and the Document on Small Arms and Light Weapons (SALW);

16. Is aware that political instability, religious and ethnic extremism or conflicts and territories uncontrolled by authorities provide favourable grounds for organized crime, terrorist activities and for the most flagrant violations of human rights;

17. Emphasizes that the promotion of the rule of law, respect for human rights and a high level of political participation are essential prerequisites for the efficiency of the fight against terrorism;

18. Calls on participating States not to export arms and dual-use goods to those countries that refuse to ratify or implement the UN conventions against terrorism;

19. Calls on participating States to review and strengthen their national legislation relating to the export of dual-use goods;

20. Invites OSCE participating States to contribute to the search for a peaceful, fair and balanced settlement of the various unresolved conflicts constituting one of the major sources of world terrorism;

21. Calls on participating States also to cooperate with one another in measures to oppose the movement of terrorists, including border controls and the strengthening of the primacy of law, which at the same time should not hinder freer contacts among peoples in accordance with the recognized norms and standards embodied in, *inter alia*, the Helsinki Final Act;

22. Calls on OSCE Institutions to organize workshops with the aim of supporting and to improve the efforts of OSCE participating States in the fight against terrorism;

23. Calls on OSCE participating States to provide on an individual basis the appropriate countries with information, experience and knowledge to support them in the fight against terrorism;

24. Calls on the Permanent Council to arrange meetings on a regular basis with officials of OSCE participating States and OSCE experts with the aim of exchanging information on how best to improve cooperation so as to intensify the fight against terrorism;

25. Stresses the need for the OSCE Parliamentary Assembly to be kept regularly informed of the counter-terrorist activities carried out by the OSCE, and to attend specialized meetings and seminars organized by the different OSCE Institutions in this respect;

26. Calls on the Chairman-in-Office to come forward with a proposal for an OSCE Trust Fund to facilitate and promote activities aimed against terrorism;

27. Calls on OSCE participating States to prevent the movement of individual terrorists or terrorist groups by means of effective border controls and measures for ensuring the security of identity papers and travel documents, and preventing their counterfeiting, forgery and fraudulent use;

28. Calls on the Chairman-in-Office to keep in close contact with the United Nations and with other international organizations such as the European Union, NATO, the Council of Europe and the Commonwealth of Independent States so as to harmonize and coordinate international efforts against terrorism;

29. Proposes to strengthen international contacts in the joint fight against terrorism, to organize a joint conference on terrorism between parliamentarians of the Organization of Islamic Countries (OIC) and parliamentarians of the OSCE Parliamentary Assembly;

30. Emphasizes the necessity to improve cooperation, intensify the dialogue and information exchange among national parliaments of the OSCE participating States on the legislative measures and actions undertaken to combat terrorism;

31. Proposes that some participating States in the next meeting of the OSCE Parliamentary Assembly present on a voluntary basis their efforts and activities deployed in the fight against international terrorism, in particular to ratify and implement the United Nations conventions concluded for that purpose;

32. Stresses the growing danger presented by terrorist groups whose aim it is to obtain nuclear, biological and chemical materials;

33. Urges participating States to actively protect these facilities and stocks and where necessary to eliminate these facilities and stocks (including conventional ammunition);

34. Expresses support for the negotiations conducted within the United Nations for a Comprehensive Convention on Fighting International Terrorism and for an International Convention on Fighting Nuclear Terrorism;

35. Calls upon participating States to ratify arms control agreements at the earliest possible time, along with ratification of international human rights conventions;

36. Calls for intensification on a national level of the measures to combat illegal trafficking in all its manifestations and to combat financing of terrorism;

37. Recommends that the OSCE participating States support security in the region by continuing to consider conflict prevention to be the main guideline for the Organization's activity;

38. Emphasizes that the OSCE Member States should:

- find and bring to trial those who bear personal responsibility for the crimes committed, in order to prevent whole nations being regarded as guilty thus undermining efforts to create peace and stability in the region;
- endeavour to seek justice, not as an instrument for retaliation, but as an instrument for reconciliation;
- work in a manner that does not counteract the underlying intention, which is to achieve peaceful development in the Balkans. Peace in the Balkans is crucial for peace and stability throughout Europe;

39. Welcomes initiatives to create an OSCE Charter on Terrorism aimed at establishing a joint approach and strategy in combating terrorism;

40. Urges the 2002 Ministerial Council to consider practical means of promoting cooperation among the participating States in combating corruption and international crime, including through the convening of a meeting of other relevant Ministers as envisioned in the 1990 Charter of Paris;

41. Is aware that organized crime, illicit traffic in drugs and arms, and trafficking in human beings affect the security, economy and social structure of all participating States.

CHAPTER II

ECONOMIC AFFAIRS, SCIENCE, TECHNOLOGY AND ENVIRONMENT

42. Emphasizing that terrorist acts are a threat to international and regional peace, security and stability and that terrorism (the term taken to include not only violent groups but also any organization or association whatsoever that supports or defends them) whatever its motivation or origin, has no justification;

43. Noting that nationality or religion does not equate as such to terrorism;

44. Emphasizing that terrorism is often linked to political, economic and social problems and that the effects of globalization can increase broad dissatisfaction, which can lead to terrorism;

45. Noting that the fight against acts of terrorism must be in full compliance with international law and human rights;

46. Emphasizing that in the fight against international terrorism, the aspect of its financial resources is of key importance;

47. Noting the need to reinforce and develop bilateral and multilateral cooperation within the OSCE, with the United Nations and with other international and regional organizations, in order to combat terrorism in all its forms and manifestations;

48. Emphasizing that the OSCE, as a regional arrangement under Chapter VIII of the Charter of the United Nations, should be determined to contribute to the fulfilment of international obligations as enshrined, *inter alia,* in United Nations Security Council resolution 1373 (2001);

49. Acknowledging the various Road Maps presented by OSCE institutions to implement the Plan of Action;

The OSCE Parliamentary Assembly,

50. Calls for agreement on and the adoption of a comprehensive United Nations convention on international terrorism and of an international convention on combating the use of weapons of mass destruction, for example, in acts of nuclear terrorism;

51. Asks participating States to address poverty as one of the main factors fostering social and political unrest which are at the basis of terrorism;

52. Invites participating States to take all possible measures to reduce the gap between the richest and the poorest countries, both in the OSCE area and worldwide;

53. Emphasizes the great importance of depriving terrorism of support by society and the necessity of effective efforts to eliminate the socio-economic factors of such support – poverty, unemployment, illiteracy, racial, ethnic, religious and other discrimination – by means of guaranteeing stable development of all regions, paying special attention to the social aspects of the processes of globalization;

54. Emphasizes that each individual must have the opportunity to express his/her opinion freely in his/her own country and must have equitable access to political decision-making and to social and economic means;

55. Recognizes that, as agreed in the 4th Preparatory Committee of the World Summit for Sustainable Development in Bali, sustainable development is a prerequisite for concerted action against international terrorism;

56. Urges that social and environmental protection measures should accompany economic transformation processes and that the promotion of democracy, the rule of law and the effective implementation of human rights are absolutely necessary to prevent terrorism;

57. Acknowledges the progress made in the debate on cooperation for the sustainable use of resources, in particular the protection of quality water resources, in the context of the OSCE at the 10th OSCE Economic Forum, and notes the importance of proceeding with this debate as a contribution to preventing conflicts among water users and to combating terrorism;

58. Suggests that the OSCE includes the private sector and civil society in its activities in the economic and environmental dimension and contributes to efforts like the United Nations Global Compact, which aim to promote human rights and social justice;

59. Calls upon the OSCE to cooperate with international financial institutions such as the Bretton Woods Institutions, the EBRD and others in order to link their work to security aspects and the fight against terrorism;

60. Urges participating States and the Bretton Woods institutions to address poverty as one of the main factors fostering social and political unrest which are at the basis of terrorism, and substantially to increase the level of their overseas development aid, with a view to achieving the UN target of 0.7% of GDP;

61. Calls upon participating States to complete expeditiously all requested assessments of their own regimes and to implement the new international standards in the field of suppression of the financing of terrorism contained in the International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism of 9 December 1999, UN Security Council resolution 1373 and the Special Recommendations of the Financial Action Task Force (FATF);

62. Emphasizes that the struggle against financing terrorism and the methods for freezing the assets of terrorist organizations have to be supplemented by consistent efforts to fight organized crime, illegal trade in drugs and arms, trafficking in human beings, money laundering, taking hostages and other crimes that are a main source of financing terrorist activities;

63. Acknowledges the need to assist countries, which lack technical know-how and resources in this respect, to comply with these new standards;

64. Calls upon the OSCE to inform participating States about the instruments and technology required to suppress money laundering and financing of terrorism;

65. Acknowledges that banking secrecy must not be an obstacle to law enforcement authorities in terms of identifying, freezing and seizing assets;

66. Emphasizes that the fight against the abuse of the financial sector by terrorists must not be limited to the banking sector, but must be extended to the whole formal and informal financial sector;

67. Calls upon participating States to share relevant and reliable data without delay among financial intelligence units and law enforcement authorities;

68. Emphasizes that high standards in know-your-customers rules are crucial to detect suspicious accounts and transactions and to assist law enforcement agencies world-wide with valuable information to track down international terrorism and financial crime;

CHAPTER III

DEMOCRACY, HUMAN RIGHTS AND HUMANITARIAN QUESTIONS

69. Recognizing that international and domestic terrorism and efforts to combat such terrorism pose important challenges to the defence and consolidation of democracy, rule of law and the promotion of human rights in the OSCE area and globally;

70. Encouraged by the unity and determination of the OSCE participating States and other democracies in the global fight to combat terrorism;

71. Welcoming the appointment of the Personal Representative of the Chairman-in-Office for Preventing and Combating Terrorism, Mr. Jan Troebjorg of Denmark, and confirming the Parliamentary Assembly's support for his work;

72. Invites the Personal Representative for Terrorism in the next plenary meeting of the OSCE Parliamentary Assembly to present a report on the progress that has been made within the OSCE in the fight against terrorism;

73. Convinced that in the long run an effective way to prevent, combat and uproot terrorism is to develop and strengthen democratic states and institutions, safeguard the rule of law and promote and defend human rights, be they civil and political or social, economic and cultural;

74. Taking note of the UN Security Council Resolution 1373 calling upon States to take decisive measures to combat terrorism and report on the steps taken to implement the Resolution;

75. Underlining the mandate contained in UN Security Council Resolution 1325 to ensure the equal participation and full involvement of women in all efforts for the maintenance and promotion of peace and security;

76. Understanding that parliamentarians, as legislators and representatives of the people, have special responsibilities in the national and international fight against terrorism;

The OSCE Parliamentary Assembly

77. Reiterates the principles and suggestions included in the Declaration passed by the Standing Committee of the OSCE PA in Sintra, Portugal on 9 October 2001;

78. Urges all participating States, Governments and Parliaments to work towards developing a definition in their national legislation of terrorism that primarily focuses on attacks that threaten the lives of innocent noncombatants and particularly civilians, for political ideological or religious purposes, which definition would enable law enforcement authorities to prevent acts of terror, investigate them, and bring the perpetrators to justice;

79. Strongly condemns state terrorism in all its forms, inflicted upon civilians and used in the name of combating terrorism to serve national military, strategic and political expediencies;

80. Calls upon all participating States, Governments and Parliaments to ensure that in armed conflict and also in fighting terrorism they uphold and respect all international principles of humanitarian law, including the Geneva Conventions and their additional protocols;

81. Emphasizes the importance of working for full gender equality, strengthening the role of women in PA delegations, as well as fighting violence and sexual harassment against women, and actively seeking to involve women in peace building, conflict resolution endeavours, and fighting terrorism;

82. Urges the national parliaments of the participating States to ensure a balanced representation of women and men in their parliamentary delegations;

83. Rejects any attempt by governments or political leaders to use the fight against terrorism as a pretext to suppress human rights and civil liberties and neglect OSCE commitments, or to use this fight for any unrelated political aims such as oppression of political opposition or restriction on freedom of expression;

84. Stresses that measures to combat terrorism must be consistent with the requirements of democracy, the rule of law and the respect for human rights and fundamental freedoms. They must be directed exclusively at the perpetrators of terrorist acts and their accomplices and not against any national, ethnic or religious community as such;

85. Stresses the inadmissibility of any double standards, stereotypes or selectivity on political grounds in interpreting acts and manifestations of terrorism in various regions of the world;

86. Calls on authorities in all participating States to take effective action to protect members of religious or other minorities, including ethnic minorities and gays and lesbians, against hate crimes;

87. Calls upon participating States to foster the dialogue among civilizations and peaceful relations between religions and to facilitate dialogue with religious organizations;

88. Urges the OSCE to promote religious tolerance within and among States through education and training of state officials;

89. Invites States to incorporate in formal education, from childhood, programmes of education in respect for diversity and differences making for tolerance and a shared life;

90. Urges schools and other community bodies to promote education of young people in the importance of cross cultural dialogue and opposing racism and any other forms of intolerance, and promotion of respect for diversity;

91. Encourages participating States to contribute to international efforts to resolve long standing injustices in the Middle East, including full respect for the rights of Palestinians and Kurdish minorities, and for the right of all States in the region to live in peace and security;

92. Calls for the promotion of peaceful settlement of disputes and for the durable solution of problems related to forcible displacement;

93. Urges all participating States to ratify the statute for the International Criminal Court, and to seek broadening of its scope to include terrorist crimes;

94. Recalls that an effective fight against terrorism must include measures against organized crime and illicit drug trafficking, which calls for the gradual harmonization of investigation and judicial proceedings;

95. Underlines the role of OSCE missions in helping to address socio-economic and environmental issues in the context of preventing terrorism, and calls upon OSCE missions to continue their valuable work to build democratic institutions, and strengthen human rights, the rule of law, and respect for minority rights;

96. Emphasizes that to combat the root causes of terrorism, each individual must have the opportunity to express her/his opinion freely and to have equitable access to political decision-making and to social and economic support;

97. Supports the OSCE Chairmanship in the efforts to develop and increase the OSCE's capacity to participate and effectively contribute to international efforts to combat terrorism, and pledges to work more closely with the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) as well;

98. Calls upon participating States to make all possible efforts to contribute to the international fight against terrorism, in a manner fully in accord with international human rights obligations, to create or strengthen Parliamentary human rights oversight committees, and to seek to strengthen cooperation in this area with other international parliamentary associations.

RESOLUTION ON THE PROHIBITION OF THE USE, STOCKPILING, PRODUCTION AND TRANSFER OF ANTI-PERSONNEL MINES AND THEIR DESTRUCTION

1. Noting that anti-personnel mines are particularly inhuman arms, killing or maiming civilian populations without discrimination, and that these arms most frequently remain active during peacetime,

2. Bearing in mind that the tactical and strategic relevance of these arms is extremely doubtful,

3. Bearing in mind that only the total prohibition of these arms is effective,

4. Bearing in mind that the Convention signed in Ottawa on 3 December 1997 establishes the principle of a total prohibition of the use, development, production, stockpiling and transfer of anti-personnel mines,

5. Bearing in mind that this Convention calls on States Parties to destroy their stockpiled anti-personnel mines within four years of the entry into force of the Convention and to remove all anti-personnel mines known or suspected to be emplaced within ten years,

6. Bearing in mind that this Convention includes a limited number of exceptions to the principle of total prohibition, namely the retention of a minimum number of mines for the development of mine detection, mine clearance or mine destruction techniques and for training in these techniques, and authorization to transfer mines for destruction,

7. Bearing in mind that this Convention also includes a verification mechanism, in particular the appointing and sending of fact-finding missions,

8. Bearing in mind that this Convention includes provisions strengthening cooperation and international assistance in mine clearance,

9. Noting that 142 States have signed this Convention and that 123 States have ratified it,

10. Noting that within the OSCE 14 of the 55 participating States have not signed this Convention and that five States have not ratified it,

11. Desirous to ensure the effective prohibition of anti-personnel mines as soon as possible and to encourage States to increase their assistance in mine clearance operations,

The OSCE Parliamentary Assembly

12. Calls on participating States that have not yet done so to accede to the Ottawa Convention on the prohibition of the use, stockpiling, production and transfer of anti-personnel mines and their destruction;

13. Invites participating States that have not yet done so to take the national implementation measures called for in the Convention;

14. Encourages participating States to intensify their assistance in clearing territories where anti-personnel mines are still emplaced and their support in assisting victims;

15. Further encourages participating States to cooperate as required with the competent non-governmental organizations.

RESOLUTION ON
THE IMPACT OF TERRORISM ON WOMEN

1. Recalling the commitments of the OSCE Parliamentary Assembly, as stated in the 2002 Sintra Declaration, the St. Petersburg Declaration, the Resolution of the 1999 Annual Session on the Trafficking of Women and Children as well as the Plan of Action for Combating Terrorism of the Bucharest Ministerial Council;

2. Appreciating the role of the United Nations in increasing the representation of women in the decision-making process, in particular, Security Council Resolution 1325 (2000) on "Women in Peace and Security", the outcome of the Special Session of the General Assembly of the United Nations "Women 2000" and previous conferences, and the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women of 1979;

3. Expressing concern that women who are the only majority that often bears the status of a minority also account for the majority of those adversely affected by terrorism and are increasingly targeted directly through murder, rape and injury;

4. Recognizing that women are particularly susceptible to social marginalization, poverty and general suffering engendered by violent conflicts;

5. Underlining the important role of women in conflict prevention, resolution and peace building;

6. Emphasizing the importance of women's full involvement and equal participation in all efforts to maintain and promote peace, security and the rule of law;

7. Stressing that peaceful democracies can only truly function when gender equality is also recognized, emphasized and exercised,

The OSCE Parliamentary Assembly

8. Appeals to the OSCE and to the participating States asking them, in their action towards an enabling social and political environment to combat terrorism and to promote peaceful resolution of conflicts, to pay particular attention to the protection of women and the promotion of their rights;

9. Urges the participating States to take action in order to develop an enabling social and political environment to ensure an increased representation of women in the OSCE on all levels and to forward more competent female candidates for contracted and seconded positions;

10. Recommends that a sufficient number of experts be provided in all levels of the OSCE, including the Secretariat, Institutions and Field Missions, to deal with gender issues;

11. Asks the National Parliaments of the participating States, when selecting Members of their Delegations to the Parliamentary Assembly, to secure a proper gender balance in the Assembly's membership;

12. Calls upon the Governments of the participating States to revise the Bucharest Plan of Action for Combating Terrorism by including provisions relating to the impact of terrorism on women, and by recognizing the need for increased participation of women in the process of conflict prevention and conflict resolution;

13. Suggests that the same Governments promote awareness of the effects of terrorism on women and of the need to make effective arrangements to overcome these effects, with the ultimate objective of promoting and maintaining peace, security and the rule of law.

RESOLUTION ON BELARUS

1. Expressing concern about the development of democracy, respect for human rights and the rule of law in Belarus;

2. Is aware of the considerable efforts of the Assembly's Working Group on Belarus since 1998 to assist in the development of democracy in Belarus and the extraordinary high-level attention paid to developments in the Republic of Belarus;

3. Noting severe restrictions imposed by the regime on the freedoms of speech, the press, peaceful assembly and association;

4. Concerned about the status of civil liberties, ongoing harassment of independent media, mistreatment of members of the opposition and detainees, and religious minorities;

5. Recalling that the OSCE concluded that the October 2000 parliamentary elections and September 2001 presidential elections failed to meet OSCE commitments for democratic elections;

6. Dismayed that the Government of Belarus ignored the recommendations of the OSCE on what conditions would need to be established in order to provide for free and fair elections, *inter alia*, transparency in the election process, including OSCE/ODIHR recommended changes in the elections law, an end to human rights abuses and the climate of fear, a functioning independent media and the strengthening of the functions of the parliament;

7. Disturbed about allegations that senior Belarusian officials apparently colluded in the murders of prominent opposition figures;

8. Troubled by allegations that Belarus has supplied lethal military equipment to terrorists and countries that harbour terrorists;

9. Convinced that the OSCE participating States have an interest in an independent and sovereign Belarus and its integration into a democratic Europe;

10. Emphasizing the vital role that the OSCE Advisory and Monitoring Group (AMG) has played in encouraging democratic development, respect for human rights and the rule of law Belarus;

The OSCE Parliamentary Assembly

11. Calls upon the Government of Belarus to live up to its OSCE obligations and commitments;

12. Urges the Belarusian authorities to cease harassment of independent media, NGOs and human rights activists, to end politically-motivated arrests and detentions, and mount a full and transparent investigation into the death or disappearance of opposition leaders;

13. Further urges the Government of Belarus to end its self-imposed isolation through the holding of free and fair parliamentary and presidential elections in a manner consistent with longstanding OSCE commitments;

14. Strongly urges the Government of Belarus to cooperate with the OSCE and its institutions, including the AMG, in facilitating compliance with OSCE commitments;

15. Calls upon the Belarusian authorities to issue visas without delay to AMG diplomats appointed by the OSCE.

RESOLUTION ON MOLDOVA

1. Recalling the resolutions on Moldova adopted at the Ninth Annual Session in Bucharest in 2000 and at the Tenth Annual Session in Paris in 2001;

2. Regretting the lack of progress so far in solving the questions concerning the status of the Transdniestrian region;

3. Welcoming the agreement to resume the negotiation process on expert level on the status of Transdniestria and the joint mediatory efforts of the OSCE, Russian Federation and Ukraine in this matter;

4. Welcoming also the destruction of the CFE Treaty-Limited Equipment, completed by the end of 2001;

5. Expressing concern over the lack of progress in the implementation of the withdrawal of the Russian ammunition from the Transdniestrian region which is due to be completed by the end of 2002;

6. Taking note of the tension between the ruling party and the opposition in Chisinau;

7. Being alarmed at the smuggling and trafficking in drugs, arms and human beings;

8. Recognizing that lack of constructive dialogue on the status of the Transdniestrian region hampers the economic development of the country, and also the strengthening and consolidation of democracy and the rule of law in the Republic of Moldova;

The OSCE Parliamentary Assembly

9. Appeals to all parties concerned to embark on a constructive dialogue on all the grave issues effecting the future of the Republic of Moldova;

10. Urges the Government and Parliament of Moldova on one hand and the Transdniestrian leadership on the other, to resume their contact and dialogue, including regular meetings between the Moldovan Parliament and the Transdniestrian Supreme Soviet, and to show political will in this dialogue in order to define the mutually acceptable arrangements leading to a comprehensive settlement to the status of Transdniestria within the internationally recognized borders of the Republic of Moldova;

11. Encourages the OSCE, the Russian Federation and Ukraine to continue their efforts to help and mediate in order to bring about results in such a dialogue;

12. Ensures that the support and assistance of the OSCE Parliamentary Assembly remains available to assist in such efforts, in particular, concerning the dialogue between the Moldovan Parliament and the Transdniestrian Supreme Soviet;

13. Appeals also to the Government of Moldova and to the leadership of the Autonomous Region of Gagauzia to negotiate in good faith in order to solve all their disputes, respecting the present status of Gagauzia and to harmonize all national legislation to take that status into account;

14. Emphasizes the urgency of fighting criminality, such as smuggling and trafficking in drugs, arms and, in particular, trafficking in human beings by, *inter alia*, developing and strengthening border controls and by fighting corruption;

15. Asks all authorities in the entire territory of the Republic of Moldova, and also in other countries, including the immediate neighbours Ukraine and Romania, to cooperate in the fight against such criminal activities and to insure that their own authorities, or organizations or individuals acting in their territory, are not involved in such criminality;

16. Encourages the Russian Federation to continue its efforts to ensure that, duly assisted by the Republic of Moldova and the OSCE, it fulfils in time its commitment included in the OSCE Istanbul Summit Declaration of 1999;

17. Urges the Transdniestrian leadership to cooperate with the Russian Federation and the OSCE in this matter, including allowing to the OSCE unlimited access to the ammunition storages in Colbasna;

18. Urges also the ruling party and the opposition to fully respect and implement their agreement, reached with the help of the Council of Europe, in order to guarantee the normal functioning of all state institutions and the development and consolidation of democracy and the rule of law in accordance with European standards.

19. Reiterates its appeal to the Transdniestrian leadership to release those members of “the Ilascu Group”, who still remain imprisoned in Transdniestria, as an act of reconciliation and an expression of good will;

RESOLUTION ON SOUTHEAST EUROPE

1. Recalling the horrific events which began a decade ago with the demise of the former Yugoslavia, in particular the ethnic cleansing campaigns in which millions were displaced, hundreds of thousands killed and tens of thousands raped or tortured;

2. Welcoming the progress achieved in recent years that has improved the prospects for peace, stability, democracy and prosperity in Southeast Europe;

3. Expressing support for critical reform efforts underway in the region to strengthen democratic institutions, encourage economic development, build civil institutions, and promote the rule of law;

4. Recognizing that while there has been progress in some areas, a number of outstanding challenges remain, including the need to combat corruption and organized crime, promote respect for ethnic minorities, and encourage judicial reform;

5. Viewing the international community's presence in the region, including the OSCE, as vital until peace, stability, democracy and prosperity are strengthened;

6. Urging countries in the region to assume greater responsibility for the provision and protection of human rights, democratic standards, and respect for the rule of law;

7. Recognizing that further progress can also be achieved through the continued efforts of non-governmental organizations and ordinary citizens exercising their rights and freedoms, including the right to participate in elections;

8. Calling for region-wide cooperation, through the Stability Pact, the Southeastern Europe Cooperative Initiative and other regional bases for cooperation, with a view toward the integration of all countries of the region into European structures; and

9. Noting with concern the presence in the region of individuals and organizations linked to terrorism and its financing,

The OSCE Parliamentary Assembly

10. Welcomes the positive developments of the last year, including the cessation of open and wide-scale conflict in the former Yugoslav Republic of Macedonia with the adoption of the Ohrid Framework Agreement of August 2001 and its gradual implementation; the proper conduct of the elections in Kosovo in November 2001 and subsequent formation of a provisional government; the dialogue and agreement of March 2002 between the republics of Serbia and Montenegro regarding the future of their relations; the release or transfer of all

Kosovar Albanians imprisoned in Serbia; and the apprehension, transfer or surrender of several individuals indicted for war crimes, crimes against humanity and genocide by the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY);

11. Calls upon all parties in the former Yugoslav Republic of Macedonia to be committed to free and fair elections later this year, to thwart militants from instigating additional violent incidents, to respect the country's territorial integrity, and to implement in good faith the agreements reached between them;

12. Condemns continuing acts by Albanian extremists in Kosovo which deny members of other ethnic communities a secure environment in which to live and move about freely, including the destruction of Serbian Orthodox Churches and other places of worship in Kosovo;

13. Deplores the divisive situation and parallel structures in the Kosovo city of Mitrovica and calls upon all parties unconditionally to respect United Nations authority in all of Kosovo;

14. Expresses outrage over the continued enslavement and trafficking of women and children in the sex trade in the region, and the reports of the involvement of personnel of the international presence who encourage this trade as clientele and even participate in trafficking;

15. Urges all countries in the region to make greater efforts to both enact and enforce laws punishing those responsible for enslaving women and children in the sex trade, as well as to protect and assist those victimized in this trade;

16. Calls for intensified cooperation in resolving the thousands of cases of missing persons which still exist from the periods of conflict;

17. Supports the right of all displaced persons and refugees to return to their pre-conflict homes if they choose to do so, and calls upon government officials at all levels to work with the international community in creating greater opportunities for this to happen now by facilitating the provision of documentation, greater security and equal opportunity for economic and social reintegration;

18. Emphasizes the need for all governments to cooperate fully and unreservedly with the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia, including through: the immediate arrest of all persons who have been indicted by the Tribunal but remain at large in the territory they control; the granting of direct access by Tribunal prosecutors to requested documents and archives and any officials where necessary for the investigation and prosecution of crimes under the Tribunal's jurisdiction;

19. Commends the overwhelming majority of international personnel in the region whose dedicated work has strengthened peace and stability in the region and increased respect for human rights and the rule of law;

20. Calls upon the international community to remain actively engaged in the region while encouraging governments, particularly in Bosnia and Herzegovina and in Kosovo, to undertake greater responsibility for public affairs and administration;

21. Encourages the OSCE Mission in Kosovo to urge the United Nations Mission in Kosovo to develop a strategic plan for the implementation of the objectives outlined in the benchmarks paper so that progress may be monitored;

22. Welcomes the benchmarks paper released by the United Nations Mission in Kosovo in April 2002, which calls for action to strengthen democratic institutions, promote the rule of law and encourage freedom of movement and refugee returns, among other things, with the goal of full compliance with and implementation of United Nations resolution 1244 and the Constitutional Framework for Provisional Self-Government;

23. Encourages greater use of the mechanisms provided through regional cooperation, particularly the Stability Pact and the Southeast Europe Cooperative Initiative, to achieve further progress, particularly in economic development and combating corruption and crime, in the next year;

24. Urges the Stability Pact to make clear its plan for action on Quick Start Infrastructure Projects, which were proposed at the first Regional Funding Conference in March 2000, recognizing that progress has been slow in many cases and there is speculation about the future of some of the commitments made in 2000;

25. Requests the Stability Pact to report on the state of the Quick Start Infrastructure Projects, which were proposed at the first Regional Funding Conference in March 2000, and asks that all donors strongly reaffirm their commitments to Stability Pact projects to promote democracy and human rights, economic development and security;

26. Recognizes that organized crime, corruption and trafficking significantly undermine efforts to promote democracy and the rule of law in Southeast Europe and serve as a considerable threat to stability in countries in the region;

27. Calls upon the OSCE to play a leading role in the fight against organized crime, corruption and trafficking in human beings, narcotics and arms that plague countries in Southeast Europe;

28. Supports the intensification of efforts to integrate countries of the region into other European structures; and

29. Expresses its support for work to combat terrorist threats in the region, including the closing of organizations linked with terrorism and its financing as well as the arrest of individuals involved in this activity.

RESOLUTION ON
COMBATING TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS, ESPECIALLY WOMAN AND CHILDREN

1. Aware of the urgent need for OSCE Member States to undertake measures to eliminate all forms of discrimination against women, and to end violence against women as well as sexual exploitation and all forms of trafficking in human beings and to promote the adoption of strengthening of legislation to hold accountable persons responsible for these acts and the protection of victims,

2. Alarmed that human trafficking has become the fastest growing facet of organised crime,

3. Deploring that trafficking in human beings, especially women and children, continues to expand throughout the OSCE region notwithstanding national, regional and international efforts to combat the phenomenon,

4. Noting that the problem of trafficking in human beings is multidimensional in nature – affecting the security, economic and human dimensions of the Helsinki process – and is of relevance throughout the OSCE region,

5. Underlining that trafficking in human beings is a law-enforcement issue and a human rights concern but is first and foremost a violation of human rights,

6. Reminding that parliamentarians in several international organizations like the Inter--Parliamentary Union, the Council of Europe, the Nordic Council and the OSCE, have condemned trafficking as a violation of human rights,

7. Recalling that the 1991 Moscow Document, the 1999 Charter for European Security, the OSCE Ministerial Council Decision of November 2000 and the OSCE Ministerial Council Decision of December 2001 commit OSCE participating States to seek to end all forms of trafficking in human beings including through appropriate legislation and other measures,

8. Aware that the root causes of human trafficking, such as poverty, unemployment, inequality, patriarchal structures, discrimination, racism, violence and the demand for cheap labour and commercial sexual services have to be addressed,

9. Underlining that combating human trafficking concerns society in its entirety and not just the individuals involved,

10. Alarmed by the existence and prevalence of sex tourism aimed, in particular, at the sexual exploitation of children,

11. Requiring that countries of destination for persons trafficked into sexual exploitation acknowledge their incontestable responsibility to address the demand for commercial sexual services,

12. Deeply disturbed that nationals of OSCE participating States have been implicated in the trafficking of women and girls, and in soliciting the sexual services of trafficked persons, in Bosnia and Herzegovina and Kosovo while serving as part of the international presence in those areas,

13. Aware of the need of a legal framework, improved implementation of legislation, enhanced and improved international cooperation and coordination, and well trained professionals in the field,

14. Regarding the SECI Regional Center for Combating Transborder Crime and the Trafficking in Persons Task Forces established under the Southeastern European Cooperative Initiative's (SECI) auspices as a useful model for cross-border cooperation in law enforcement against trafficking in persons,

15. Emphasizing the need to develop victim assistance and protection mechanisms both in countries of origin and of destination. Government authorities should consider granting of temporary and/or permanent residence permits to victims of trafficking,

16. Welcoming the commitment expressed by OSCE participating States at the Conference on Combating Trafficking in Human Beings, held in Berlin in October 2001, to enhance their efforts to combat human trafficking,

17. Commending the ODIHR Anti-Trafficking Project Fund as a new mechanism to support and fund anti-trafficking initiatives in the field,

18. Commending the global television campaign launched by the United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention (ODCCP) to increase education and awareness about trafficking,

19. Welcomes the proposal of the incoming OSCE Chair-in-Office to address the economic impact of trafficking in human beings, small arms, and illegal drugs at the OSCE Economic Forum in 2003,

20. Calls on OSCE participating States to ratify relevant international documents including the UN Convention against Transnational Organized Crime and its Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, especially Women and Children,

21. Requests that OSCE participating States take unequivocal responsibility for the problem of human trafficking and take appropriate counter-measures including adoption and implementation of appropriate legislation guaranteeing effective criminal prosecution,

22. Calls on OSCE participating States to ensure that their laws contain the requisite jurisdiction to prosecute acts of trafficking in human beings when those acts are committed abroad by their nationals,

23. Calls on OSCE participating States to ensure that their laws contain the requisite jurisdiction to prosecute their nationals who travel abroad for the purpose of engaging in sexual acts with children,

24. Demands that account has to be taken of the special situation of trafficked children and their specific rights and needs,

25. Urges OSCE participating States and the EU to help ensure that funding is available on a regular basis for priority anti-trafficking initiatives carried out by the ODIHR and OSCE field operations,

26. Urges the OSCE, working with the international community and regional initiatives such as SECI and the Stability Pact, to prioritize the problems of organized crime, corruption and trafficking in human beings, narcotics and arms that plague countries in Southeast Europe, and as a matter of urgency to increase coordination amongst themselves in order to more effectively fight these destabilizing realities,

27. Encourages the OSCE participating States in Southeastern Europe to utilize fully the capability of the SECI Regional Center for Combating Transborder Crime in Bucharest, Romania, including by appointing without undue delay liaison officers from their police and customs services to serve at the SECI Center;

RESOLUTION ON
ANTI-SEMITIC VIOLENCE IN THE OSCE REGION

1. Recalling that the OSCE was among those organizations which publicly achieved international condemnation of anti-Semitism through the crafting of the 1990 Copenhagen Concluding Document;

2. Noting that all participating States, as stated in the Copenhagen Concluding Document, commit to "unequivocally condemn" anti-Semitism and take effective measures to protect individuals from anti-Semitic violence;

3. Remembering the 1996 Lisbon Concluding Document, which highlights the OSCE's "comprehensive approach" to security, calls for "improvement in the implementation of all commitments in the human dimension, in particular with respect to human rights and fundamental freedoms", and urges participating States to address "acute problems", such as anti-Semitism;

4. Reaffirming the 1999 Charter for European Security, committing participating States to "counter such threats to security as violations of human rights and fundamental freedoms, including the freedom of thought, conscience, religion or belief and manifestations of intolerance, aggressive nationalism, racism, chauvinism, xenophobia and anti-Semitism";

5. Recognizing that the scourge of anti-Semitism is not unique to any one country, and calls for steadfast perseverance by all participating States;

The OSCE Parliamentary Assembly:

6. Unequivocally condemns the alarming escalation of anti-Semitic violence throughout the OSCE region;

7. Voices deep concern over the recent escalation in anti-Semitic violence, as individuals of the Judaic faith and Jewish cultural properties have suffered attacks in many OSCE participating States;

8. Urges those States which undertake to return confiscated properties to rightful owners, or to provide alternative compensation to such owners, to ensure that their property restitution and compensation programmes are implemented in a non-discriminatory manner and according to the rule of law;

9. Recognizes the commendable efforts of many post-communist States to redress injustices inflicted by previous regimes based on religious heritage, considering that the interests of justice dictate that more work remains to be done in this regard, particularly with regard to individual and community property restitution compensation;

10. Recognizes the danger of anti-Semitic violence to European security, especially in light of the trend of increasing violence and attacks region wide;

11. Declares that violence against Jews and other manifestations of intolerance will never be justified by international developments or political issues, and that it obstructs democracy, pluralism, and peace;

12. Urges all States to make public statements recognizing violence against Jews and Jewish cultural properties as anti-Semitic, as well as to issue strong, public declarations condemning the depredations;

13. Calls upon participating States to ensure aggressive law enforcement by local and national authorities, including thorough investigation of anti-Semitic criminal acts, apprehension of perpetrators, initiation of appropriate criminal prosecutions and judicial proceedings;

14. Urges participating States to bolster the importance of combating anti-Semitism by holding a follow-up seminar or human dimension meeting that explores effective measures to prevent anti-Semitism, and to ensure that their laws, regulations, practices and policies conform with relevant OSCE commitments on anti-Semitism; and

15. Encourages all delegates to the Parliamentary Assembly to vocally and unconditionally condemn manifestations of anti-Semitic violence in their respective countries and at all regional and international forums.

RESOLUTION ON
HUMAN RIGHTS AND THE FIGHT AGAINST TERRORISM

1. Noting the present threat posed by terrorism, and the obligation all participating States have to eradicate terrorism and protect their citizens from terrorist acts;

2. Aware of the potential for States to use such threats and other national security concerns, real or perceived, as the basis to expand the power of the ruling authorities and restrict the exercise of fundamental freedoms and human rights;

3. Recalling that the participating States pledged to maintain freedom of expression and freedom of information, taking no measures to bar journalists from the legitimate exercise of their profession other than those strictly required by the exigencies of the situation; and

4. Believing that increased adherence by all participating States to democratic principles, and their OSCE commitments in the human dimension in particular, are essential to genuine peace, security and prosperity, not only in the region but throughout the world.

The OSCE Parliamentary Assembly

5. Reminds all participating States that any measures which may restrict human rights and fundamental freedoms in response to terrorism have to fully respect international law and relevant OSCE commitments and must be viewed as exceptional, temporary and non-arbitrary;

6. Considers that any measure in response to terrorism must respect human rights and fundamental freedoms;

7. Urges all participating States to ensure that such measures do not undermine the democratic principles which they seek to defend and protect, nor otherwise subvert the democratic constitutional order which should, in accordance with OSCE commitments already be in place;

8. Urges all participating States to ensure that police searches and seizures of persons and private premises and property related to the fight against terrorism will be undertaken only in accordance with standards that are judicially enforceable.

9. Urges all participating States not to allow the stated goals, ideology or principles of any body to preclude legal action against such a body if evidence indicates it is engaged in terrorist acts or supports, financially or otherwise, terrorists.

10. Recalls the commitment of OSCE participating States to inform each other through the Office for Democratic Institutions and Human Rights when a “state of emergency” is declared and a derogation from international human rights obligations is deemed necessary;

11. Reminds all participating States that the prohibition against torture or cruel, inhuman or degrading treatment is absolute and unconditional and therefore cannot be derogated under any circumstances;

12. Emphasizes as well that the right to freedom of thought, conscience, religion or belief must be protected at all times and that governments should therefore not be limiting these freedoms under the pretext of “state security”:

13. Opposes the targeting of certain groups of people in the fight against terrorism, based on their race, ethnicity or religious background;

14. Condemns all manifestations of intolerance and xenophobia targeted toward Muslims, which became more widespread in the OSCE region after the September 11, 2001, terrorist attacks in the United States which claimed the lives of nationals from over 75 countries;

15. Condemns equally the recent escalation of anti-Semitic violence against individuals and cultural sites throughout the OSCE region;

16. Urges political leaders in the participating States where such criminal acts occur to denounce the perpetrators and prosecute them to the fullest extent of the law;

17. Supports the spread and strengthening of democratic governance as essential to the victory over terrorism;

18. Encourages public discussion on the observance of human rights and fundamental freedoms; and

19. Encourages parliaments to actively protect and promote human rights and fundamental freedoms during states of emergency and other times of conflict or threats to national security, exercising in particular their responsibility for the oversight of executive power and the creation of law.

RESOLUTION ON
ROMA EDUCATION

1. Noting that the OSCE High Commissioner on National Minorities has found that discrimination and exclusion are fundamental features of the Roma experience and condemning violence and other manifestations of racism and discrimination against the Roma;

2. Recognizing that in many countries Roma face significant barriers to education – including racially segregated schools or classes, exclusion from enrolment, and channelling Roma into "special schools" regardless of their abilities – which contribute to their under-education;

3. Further recognizing that the under-education of Roma contributes to a downward spiral of other problems, including low employment, poor housing and high infant mortality; and

4. Understanding that increased access to education will increase the ability of Roma to ensure that their civil rights are protected and to participate fully in political processes.

Therefore, the OSCE Parliamentary Assembly

5. Welcomes the continued engagement of the High Commissioner on National Minorities and of ODIHR on Roma issues in the context of his work;

6. Welcomes the Finnish initiative to set up a democratically elected European Roma Consultative Forum that can articulate and transmit the voice of Romani individuals and communities;

7. Supports the work of the Contact Point for Roma and Sinti;

8. Recalls the commitment of all OSCE participating States made at the Istanbul Summit to adopt anti-discrimination legislation;

9. Urges the OSCE Member States to commit themselves to ensure that their national laws and policies fully respect the rights of Roma and, where necessary, to promote anti-discrimination legislation to this effect;

10. Recognizes the urgent need to develop effective educational programmes addressing problems of individuals belonging to Roma and other groups traditionally identified as Gypsies and to create conditions for them to have equal opportunities to participate fully in the life of their respective societies;

11. Encourages the participating States to eradicate practices that segregate Romani children in schooling, particularly the practice of routing Romani children to certain schools or classes for mentally disabled students;

12. Calls for voluntary pre-school preparatory educational programmes for Romani and other children who could be at risk;

13. Urges the participating States to ensure that Roma are included in adult education and re-training programmes to assist with the challenges of the transition from command-to-market economies;

14. Supports efforts to increase the number of Roma educators and increase the involvement of Romani parents in their children's education;

15. Recognizes the right of Roma to learn and be educated in their mother tongue, if they so desire, on an equal basis with other linguistic minorities to the extent permitted under national legislation; and

16. Underscores the importance, in the field of education, of conducting national censuses in a manner that fosters confidence among Roma and other minorities.

LYHYESTI

EUROOPAN TURVALLISUUS- JA YHTEISTYÖJÄRJESTÖN PARLAMENTAARINEN YLEISKOKOUS

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö on laajin Euroopan turvallisuutta käsittelevä alueellinen yhteistyöjärjestö, johon kuuluvat kaikki Euroopan valtiot sekä Yhdysvallat ja Kanada (55 jäsenmaata). Järjestön instituutiot, niiden joukossa ETYJ:n parlamentaarinen yleiskokous, perustettiin vuonna 1990 hyväksytyssä peruskirjassa (*Paris Charter).*

Yleiskokouksen tehtävänä on seurata ETYJ:n tavoitteiden toteutumista, keskustella ETYJ:n ministerineuvostossa ja huippukokouksissa käsiteltävistä aiheista sekä tukea demokraattisten instituutioiden toimintaa ja edistää konfliktien rauhanomaista ratkaisua.

Vuonna 1991 perustettu yleiskokous kokoontuu täysistuntoon kerran vuodessa heinäkuun alussa. Yleiskokouksella on kolme varsinaista komiteaa, pysyvä komitea ja puheenjohtajisto. Lisäksi yleiskokouksen presidentti voi asettaa tilapäisiä työryhmiä. Poliittisilla ryhmillä ei ole virallista asemaa järjestössä. Vuoden alussa järjestetään nk. talvi-istunto, jossa kokoontuvat yleiskokouksen pysyvä komitea sekä kolme komiteaa erikseen ja yhteisistunnossa. Yleiskokous osallistuu myös aktiivisti jäsenmaittensa vaalien tarkkailuun.

Suomen ETYJ-valtuuskuntaan kuuluu kuusi varsinaista ja kuusi varajäsentä, jotka valitaan vaalikaudeksi. Suomen valtuuskunnan puheenjohtajana on toiminut alusta alkaen eduskunnan puhemies.

ETYJ:n Suomen valtuuskunta antaa vuosittain kertomuksen parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta, jota käsitellään eduskunnan ulkoasiainvaliokunnassa (http://www.eduskunta.fi) .

ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen sihteeristö sijaitsee Kööpenhaminassa. Järjestön muu sihteeristö sijaitsee Wienissä. Yleiskokous on vuonna 2002 perustanut oman toimipisteen Wieniin edistämään vuoropuhelua järjestön hallitustenvälisen ja parlamentaarisen ulottuvuuden välillä. ETYJ.:llä on kuusi virallista kieltä (englanti, ranska, venäjä, espanja, saksa ja italia). Lisätietoja http://www.osce.org.

Suomen ETYJ-valtuuskunta
00102 Eduskunta
puh. 09-4321
telefax: 09 - 432 3529
gunilla.carlander@eduskunta.fi
http://www.eduskunta.fi

http://www.osce.org/

Parliamentary Assembly of the OSCE
International Secretariat
Rådhusstraede 1, 1466 Copenhagen K, Denmark
puh. + 45 33 37 80 40
fax. + 45 33 37 80 30
e-mail: osce@oscepa.dk

ISSN 1457-5418